debreceni

független Ujság

politikai napilap

VASÁRNAP, 1937 JANUÁR 10. XXXIII. ÉVFOLYAM 7. SZÁM. 16 fillér

Schlesinger Sámuel főrabbi meghalt

Valótlan gyanusitásokkal akarta Hegymegi Kiss Pál megakadályozni a hajdumegyei független kisgazdapárt és Juhász Nagy Sándor pártjának egyesülését

Sorozatos aknamunkát folytat Hegymegi és csoportja a tiszántuli ellenzék egységesitése ellen — Hegymegi elszakadt a hajdumegyei párttól, mire tiszántuli értekezletet „talált ki" a megyei párt fölé — A hajdumegyei kisgazdapárt és a függetlenségi párt már egyesültek — Eckhardt Tildy Zoltánt bizta meg a tiszántuli szervezkedés vezetésével

Hegymegiék küldöttségének egyik szónoka azt a valótlan vádat emelte Juhász Nagy Sándor ellen, hogy Vay főispánnal van szövetségben, a másik, hogy baloldali és a zsidó liberalizmussal áll kapcsolatban — „Mi lesz a mi jobboldali irányzatunkkal, ha Juhász Nagy Sándor belép?" — kérdezték Hegymegi szövetségesei

A tiszántúli ellenzéki mozgalom megszervezése rendkívül lassú és bonyolult úton halad. Az ellenzéki gondolat kétségtelenül nagyon népszerű. Bizonyítja ezt Tildy Zoltán szép választási győzelme is. Viszont a Tiszántúl egyes helyein az ellenzéki mozgalomnak nemcsak a kormánypárt és a közigazgatás nyomásával, hanem egyes, népszerűségüket veszített tényezők áskálódásával, intrikáival is meg kell küzdeni. Amíg országos viszonylatban egyre folyik az ellenzéki erők csoportosításának, egybeolvasztásának munkája, addig a Tiszántúlon már a nyár folyamán is be kellett számolnunk arról, hogy Hegymegi Kiss Pál, a volt debreceni képviselő, a független kisgazdapárt tagja, minden lehető eszközzel meg akarja akadályozni Hajdúmegyében a jelentékeny erőt képviselő függetlenségi párt és a független kisgazdapárt egyesülését. Ez a fonák helyzet

odáig vitte a hajdúmegyei független kisgazdapárt szervezetét, hogy ma már Hegymegi Kiss Pál közreműködését el nem fogadva működik, viszont Hegymegi Kiss egy külön »szervezetet« alkotott a hajdúmegyei felé: a párt tiszántúli értekezletét.

Sőt megtörtént az is, hogy

Hegymegi Kiss Pál megtámadtatta a kormány dömpingsajtójában a független kisgazdapárt hajdúböszörményi vezetőit.

Megtörtént az, hogy a vármegyei független kisgazdapárt Püspökladányban gyűlés tartását határozta el. Erre megjelent Ladányban Hegymegi Kiss Pál és budapesti, országos politikusok részvételével másik gyűlés tartását ajánlotta s rávette az embereket, hogy halasszák el az eredetileg tervezett gyűlést. Most már aztán két ízben a Hegymegi által javasolt gyűlést is elhalasztották s végülis az emberek Püspökladányban is kezdenek meggyőződni arról, hogy legjobb lesz a rendkívül tevékeny és a párt munkájához hű vármegyei független kisgazdapárti vezetőség alá rendelni mozgalmukat.

A vármegyei párt, amelynek vezetői a kitűnő dr. Csiha Endre hajdúböszörményi ügyvéd s az ellenzéki mozgalomban már szintén kiváló szerepet vivő Kálmán Ferenc gazda, természetesen élénken érzi szükségét annak, hogy részben a kormánypárt nyomása, részben pedig az egyre erősödő nyilaskeresztes agitáció ellen védekezésül egyesítse az ellenzék erőit. Közismert dolog viszont az is, hogy még a tavasz folyamán

a független kisgazdapárt vezére, Eckhardt Tibor és Juhász Nagy Sándor között közeledés történt

s Juhász Nagy Sándor is hajlandónak mutatkozott arra, hogy támogassa — mint minden igazi ellenzéki tényező — azt a mozgalmat, amelyet a titkos választójog érdekében Eckhardt Tibor vezet. Az ősz folyamán ez a fegyverbarátság mindjobban elmélyült s éppen a Debreceni Független Ujságban sorozatosan jelentek emeg Juhász Nagy Sándor cikkei az ellenzéki együttműködést — és pedig Eckhardt Tibor vezérlete alatt — támogatva.

A tél elején, amikor Bajcsy-Zsilinszky Endre és a vezetése alatt állott Nemzeti Radikális Párt beléptek a független kisgazdapártba,

Zsilinszky és Eckhardt közösen felhivták Juhász Nagy Sándort, hogy a nemzeti radikálisokkal együtt lépjen be a független kisgazdapártba.

Közvetlenül ezután ismét a vármegyei párttagozat részéről történt újabb lépés az ellenzék egyesítésére: a hajdúvármegyei független kisgazdapárt vezetői küldöttségben jelentek meg Juhász Nagy Sándornál és megkérték, hogy vessen véget annak a helyzetnek, amely ma Hajdúmegyében fennáll, hogy a két ellenzéki párt külön-külön működik, az egyik székhelye Hajdúböszörményben, dr. Csiha Endre és Kálmán Ferenc vezetésével, a függetlenségi párt pedig Hajdúszoboszló—Kaba központokkal. A küldöttség előtt Juhász Nagy Sándor kijelentette, hogy — mivel szerinte ugyanúgy gondolkozik a böszörményi, mint a szoboszlói magyar ember — belátja, hogy nem lehet ezt az egyforma gondolkozású tömeget továbbra is két táborban hagyni, tehát

hozzájárul a két párt egyesítéséhez.

Azonban nem azért vagyunk mi megáldva, hogy egy ilyen, szépen előkészített ellenzéki akció simán bonyolódjék le. Tudomást szerzett a két párt egyesítéséről Hegymegi Kiss Pál, aki már régóta támadja a hajdúmegyei független kisgazdapárt elnökségét s azonnal egy

tiszántúli pártvezetőségi értekezletet hivott egybe Juhász Nagy Sándor ellen.

A dolog alapos megértéséhez tudni kell, hogy ilyen

tiszántuli pártvezetőség igazában nincs is.

Az egész csak egy név, minden összejövetelre a meghivók egész sorát bocsátják ki Hegymegi Kiss Pál személyes hiveihez s aztán aki éppen errejár, vagy aki akar, bejön Debrecenbe, mint pártvezetőség. Rendesen 8—10 ember szokott összegyülni ez értekezletre, amely csak név, tartalma semmi sincs. Ezen az értekezleten Eckhardthoz levelet intéztek, kérve, hogy a Juhász Nagy Sándorékkal való egyesülés ügyében hallgassák meg az értekezlet küldöttségét is.

Január 2-án jelent meg Eckhardt Tibornál üdvözlésen az egész független kisgazdapárt s erre az alkalomra a Tiszántulról többen felutaztak. Az üdvözlés után jelentek meg Hegymegi Kiss Pálék Eckhardtnál, de látva a küldöttséget, Eckhardt visszanivatta a párt tisztelgésén megjelent tiszántuliakat mind. Ez kissé kényelmetlen volt a Hegymegi csoportnak, amelyben megjelentek: Debrecenből dr **Görgey** Márton, Hajdumegyéből egyetlenegy ember sem, Szatmármegyéből Hegymegi néhány párthive vitéz **Gyene** Pállal élükön s néhány pesti barátja a volt debreceni képviselőnek, közöttük **Prónay** Pál, a Prónay—Héjjas különitmény volt vezére és dr **Albrecht** Ferenc ügyvéd, akivel együtt főzte ki Hegymegi Kiss Pál azt a hirhedt bizalmas elgondolást, amely egyizben

már majdnem megbuktatta a Független Kisgazdapártot.

Értesülésünk szerint dr Görgey Márton tartott hosszu beszédet, amelyből a jelenvoltak azt vették ki, hogy

Juhász Nagy Sándort azzal a légből kapott képtelenséggel vádolta meg, hogy báró Vay László főispánnal van szövetségben.

Ezután **Hegymegi Kiss** Pál másik bizalmasa, vitéz **Gyene** Pál viszont azt adta elő, hogy

Juhász Nagy Sándor baloldali, a zsidó liberalizmussal tart fenn kapcsolatot — mi lesz most az ő, a független kisgazdapárt jobboldali irányukkal, hogyha Juhász Nagy Sándor belép a pártba?

(Nagyon érdekes volt ez a két bizalmas által tett nyilatkozat. Hiszen Görgey Mártonnak el lehetett volna mondani, hogy éppen az ő megbizója, Hegymegi Kiss Pál, akinek a gondolatát tolmácsolta, paktált Sztranyavszkyval, ő közvetítette a bizalmas elgondolásos alkudozásokat, éppen ő paktált régebben egyre Hadházy Zsigmond akkori főispánnal, éppen az ő szokása volt az, hogy saját pártjából csak marta ki az embereket s más pártbeliekkel trafikált. Vitéz Gyene Pálnak pedig el lehetett volna mondani, hogy azt, akinek gondolatait tolmácsolta, Hegymegi Kiss Pált a Károlyi-kormány léptette elő államtitkárrá s a kommün alatt is megtartotta ezt az állást, a kommün után mondott le, majd nyert mandátumot Debrecenben a szociáldemokraták és a zsidók támogatásával, Rassay-párti program alapján.)

A Tiszántúl különböző részeiről behívott politikusok, így

a hajdúmegyei független kisgazda pártszervezet vezetői is mind lelkesen állottak ki Juhász Nagy Sándor mellett s utasították vissza a képtelen s nyilvánvalóan valótlan gyanusításokat.

Eckhardt Tibor pedig egészen röviden, néhány szóval elintézte a kérdést. A küldötteket kioktatta Eckhardt, hogy

Juhász Nagy Sándor ellen semmi olyat felhozni nem tudnak, ami akár politikai, akár egyéni presztizsét érintené, minélfogva a küldöttséget elővezetni felesleges volt.

Imé, ilyen rögös, kanyargós, zökkenőkkel és csapdákkal teli, híd alatti csapdák felett vezető a tiszántúli szervezkedés útja. A jövőre csak az a vigasztaló, hogy Hegymegi Kiss Pálék küldöttségének Eckhardt tudomására adta a változást: ott, előttük

Tildy Zoltánt bízta meg a tiszántúli független kisgazdapárti mozgalom vezetésével. Ezentúl tehát legalább Hegymegi-féle »tiszántúli« értekezletekkel nem lesz baja az ellenzéknek...

Uradalmi tavaszvetőhúzára
elöjegyzéseket elfogadunk.
Mezőgazdák,
Debrecen,
Hunyadi ucca 13.

Csökkenteni a közterheket

A magyar gazdasági élet elmúlt esztendejének adatai összefoglalása közben örvendetes és vigasztaló eredményeket találunk. Az állami bevételek összege megközelíti a 850 milliót, ami az 1935. év eredményével szemben mintegy — hetvenöt milliós, tizszázalékos emelkedést mutat. Ez az eredmény magábavéve is jelentős fejlődésre mutat, mert okait nem az adóvégrehajtás kíméletlenségének fokozásában, hanem a polgárság fizetőképességének, bár egy parányi, de mégis érzékelhető emelkedésében szabad már keresni. A kincstárnak az év végén kétszázmilliós követelése volt a jegybanknál s ez a rég nem tapasztalt tünet is egyfelől az egészségesebb gazdálkodás jele, másfelől lényegbevágó politikai és adózlatási rendszerbeli változás elhatározását követeli meg.

Bár pontos adatok nem állanak még rendelkezésre, szakemberek a külkereskedelmi mérleg aktivumát az elmúlt év végével legalább hetven millióra becsülik, ami az 1935. év eredményével szemben újra mintegy ötven százalékos emelkedésnek felel meg. Ez természetesen nem lett volna elérhető a mai autarchális korban a behozatal lényeges csökkenése nélkül. Részben pénzügyi kényszerűségek, részben gazdaságpolitikai belátás alapján állott elő az a helyzet, hogy a konjunkturás évek ötszázmillió pengős készárú behozatala az elmúlt évben az egyötöde — százmillió pengő — alá csökkent, saját ipari kivitelünk pedig kezdi megközelíteni a készárú behozatal értékének kétszeresét. Mindennek következménye a munkanélküliségnek legalább is az ipari szakmunkások körében történő lényeges csökkenése s ma már nemcsak a munkapiac egészséges kereslete, de a munkanélküliség éveinek sorvasztó nyomorúsága következtében bizonyos iparágakban — szerencsére — a munkáshiány rég nem észlelt jelensége kezd mutatkozni.

Ezek a kedvező tünetek — bár egyelőre a fővárosba éreztetik hatásukat s vidékre, főként Debrecenbe enyhítő befolyásukkal még nem érkeztek el — nem elszigeteltek. A gazdasági élet — félő bizakodással írjuk le a szót —, lassú ébredezéssel, szinte az ájulásból eszmélve érzi magában a szabadabb lélekzetvételnek s az erekben csörgedező vér bátrabb pulzusának visszatérő életjeleit.

Ezek a jelenségek azonban új kötelességeket szövegeznek meg pénzügyi és adóztatási rendszereink számára. — A gazdasági életnek nem lehet az a célja, hogy a kincstárnak a jegybankkal szemben fennálló követelését fokozza, de nem lehet célja az sem, hogy a gazdasági életnek a puszta megélhetést biztosító erején túl minden erőforrást lefoglaljon a közszolgáltatások számára. Ha egyrészt az okosabb gazdálkodás, másrészt a külkereskedelmi forgalom eredménye és hatása, a következetesen keresztülvitt takarékosság és végül a viszonylag kielégítő termés nyomában járó inkább könnyebbség fellendülés az állam bevételeit fokozni képes volt, akkor ebből nem az következik, hogy most a kiadásokkal kövessük, vagy hagyjuk is el a bevételeket, hanem az, hogy könnyítsünk az adózó polgárok terhein.

Hogy a termés milyen lesz, azt senki sem tudhatja, hogy az idei külkereskedelmi mérlegünk milyen egyenleggel végződik, az ma még ismeretlen s nem egészen hatalmi körünkbe eső tényezőkön múlhatik. Az ébredező optimizmusnak nincs még olyan szárnyaló ereje, hogy az államgazdálkodást a boldog várakozás italával részegítse le. — A kormánynak kötelessége kímélni a polgárság gazdasági erejét s azt a parányi könnyebbülést, amihez talán hozzájutnak, tartalékolni kell a jövőre. — Amikor azonban az állam bevételei hetvenöt millióval emelkedtek, a kormány nem térhet ki azoknak a súlyos igazságtalan, aránytalanságukban brutális s a gazdasági életet megbénító adóknak eltörlése, vagy lényeges csökkentése elől, melyek legalább részben ezt a pénzügyi eredményt — kisajtolták az állampolgárok egyes, külön terhekkel sujtott csoportjából. Nem tartható fenn tovább a magántisztviselők elefántiáziban szenvedő különadója, enyhíteni kell a házbirtok különadóján s nem szeretnénk örökletesnek tekinteni a kenyeret drágító liszforgalmi adó himalaya is magasságát sem.

Mi már átvészeltünk olyan boldogtalanul boldog időn, amilyen a konjunktura korszaka volt, amikor a gazdasági életből kiszivattyúzott életerőt — hogy nagy feleslegek nem mutatkoznak —, szubvencionált vállalatokba pumpálták bele s mikor a kiadások mérhetetlen növelésével biztosították az egyensulyt az egyre emelkedő bevételekkel feludzadt költségvetés számára. Nem akarhatja senki, hogy ezek a részeg farsangi idők visszatérjenek. Az állam gazdasági vezetésében több megfontoltságot és józanságot kell feltételezni, de éppel a nagyobb megfontoltság és lisztában látó józanság sürgeti azt, hogy az állam nagyobb bevételei ne csak a kiadások emelkedésében, hanem a polgárság terheinek csökkentésében is éreztessék hatásukat. A közterhek csökkentésének sorrendjét az igazságtalanság és aránytalanság foka szabja meg s a hetvenötmilliós bevételemelkedés s a kétszázmilliós kincstári követelés legalább azzal az eredménnyel járjon, hogy a dolgozó polgárság verejtéke a közszolgáltatások alapjai közül kimarad.

Meggyult egy asszony ruhája

Sulyos szerencsétlenség történt szombat délelőtt a Rothermere ucca 17. szám alatti házban. Özv. Adler Sándorné 49 éves asszony ruhája egy kipattanó szikrától tüzet fogott és az asszony sikoltozva, égőfáklyaként rohant ki a lakásból az udvarra, ahol a házbeliek fojtották el a tüzet. A súlyosan sérült asszonyt a mentők a bőrklinikára szállították, ahol ápolás alá vették. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Kitünően sikerült a Jótékony Nőegylet estje

Szombaton este tartotta meg a Debreceni Jótékony Nőegylet műsoros teaestjét. Káprázatos fénnyel töltötte meg az előkelő közönség az Arany Bika dísztermét és a debreceni társaság színe-java várta érdeklődéssel a sokat ígérő műsor kezdetét.

A zsúfolt nézőtér tapsa közben lépett a függöny elé dr. Vasady Béláné és szellemesen, versbe szedett prológusában elmondotta a muzsák Debrecenbe vonulását. A prológus után a »Tavaszi hangulat« táncjáékot mutatták be Tikos Sári, Széky Gabi, Pajor Klári, Várady Szabó Lia, Juhász Márta, Mikó Éva, Zempléni Anikó, Liszka Karcsi és a betegsége miatt akadályozott báró Vay Adika helyett a főpróbán beugrott Vollay Edit. A A gyermekek bájos és mozgásuk kecsességében közvetlen szám elragadta a nézőket és viharos tapsot aratott. Ezután Szabó Emil, a városi zeneiskola tanára adta elő zongorán Chopin két művét, kiforrott tudással és művészi technikával. H. Neményi Lili énekszáma következett, aki a Turandotból Liu áriáját, majd Buday zenéjében Heine: Vallomását énekelte el felejthetetlen élményt nyujtó művészetével. Modulációi, finom kristály csengésű hangja belelopta magát a hallgatók szívébe és a művészi szép, amit nyujtott, meghatott érzésekkel futott végig az emberek lelkén. Hol a hang melegségével, hol a drámai szín és erősség kifejező erejével ébresztette a zene és hangba rejtett érzéseket s gondolatokat. Az elragadtatott nézők tapsa nem engedte le a színpadról, amíg el nem énekelte a Dubarryból a keringőt.

H. Neményi Lili énekével befejeződött a műsor első része. Utána a második rész, a modern zene és tánc következett. Elekes Zsuzsa bájos dsigg-tánca, Schmogrovits Piri és Bene Baba kitünő ritmussal s meglepő tudással előadott kétzongorás jazzszáma után modern táncegyveleg következett. A revü keretekbe helyezett és a felvonulásokban kitűnő hatást keltett, tehetséges tudással bemutatott táncokat Böszörményi Gili—Ruttka László, Böszörményi Erzsébet—dr. Jeney György, Ferenczy György—Kassay Ernő, Piszkay Zsóka—Lábass Béla, Torzsay Henriette—Viszokay Győző, báró Vecsey Baba—Péterffy László, Pagonyi Melinda—Tiszay E. Pál, Simonyi Anna—Végh Gyula párok adták elő. A műsor befejező száma allegorikusan az olasz-magyar barátságot fejezte ki, a két nemzet bemutatott táncaiban. A furlanat és a tarantellát, majd a Liszt-muzsikára alkalmazott Magyar Rapszódiát a két nemzet géniuszát alakító dr. Dávid Lajosné és Hodászi Istvánné előtt, Szentgyörgyi Gabi, Vásáry Anna, Birinyi Manci, Rónay Anikó, Polgár Joli, Fekete Jolán, Elekes Zsuzsa, Polgáry Duci, Oldal Juci, Kolonics Klári, Steiger Edit, Nagy Mária, a magyar táncot pedig Péterffy Lili, Szentgyörgyi Klári, Kokas Katalin, Nemes Joli, Balogh Ildikó, Szegedy Kató, Zemplény Mária adták elő. Az egyes számokat Hódy Kató konferálta szellemes, megkapó megjegyzésekkel és közvetlenséggel.

A teaest fényesen sikerült. A buzgó rendezői gárda kiséretet érdemel a kitünő ízléssel összeállított műsorért és azért az önfeláldozó munkáért, amivel kivétel nélkül törekedtek mindenkinek kellemessé és hangulatossá tenni az estét. A megrendezés érdeme elsősorban Sass Béláné, Rásó Istvánné, Makláry Károlyné, Schmogrovits Erőné, Papp Ferencné és az egyesület titkárának, Magyar Bertalan vallásoktató lelkész vezetésével kifejtett munkája révén, a rendezésben és munkában közreműködő tagokat illeti. A táncokat Ch. Percel Karola tanította be nagy hozzáértéssel és kiváló tudással, ugyancsak őt illeti a dicséret a táncok külső koreografikus rendezéséért. A sikerült műsor után teát szolgáltak fel, majd Magyari Károly és a Fejes-szalonzenekar muzsikája mellett táncolt a legjobb hangulatban a közönség. Egy szép és hangulatos est emlékével gazdagabban távozott a hajnali órákban a publikum.

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cegeknél!

Schlesinger Sámuel dr. főrabbi meghalt

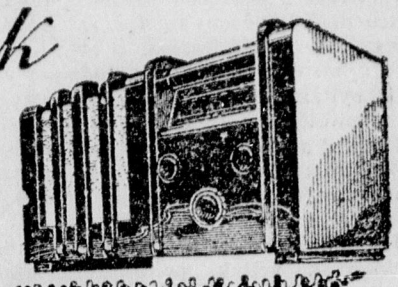
Meghatott szivvel áll meg a mindennapi élet zajgása közepette az ujságíró: meghalt Schlesinger Sámuel dr., a debreceni statusquo hitközség főrabbija, kitünő lelkész, hiveinek bölcs és finom ízlésü tanítója, kiváló szónok és remek stiliszta, igazi költő, aki prózában, egyházi beszédben is költői képekben hallatlanul gazdag, szép nyelvet használt — mindez volt ő. Ám mindenekfelett jóságos szivű ember, mindenkinek apja, minden bajt, minden fájdalmat megértő, nemes szivű pap. Sok-sok hivét emlékeztetem ma egy-egy jó szavára, finom ízléssel, meleg szivvel adott vigasztalására, biztatására. Mily megfoghatatlan kegyetlen, milyen lecsapó volt a halál, amely ily váratlanul, egynapos betegség után ragadta el hiveinek szerető köréből!

A család gyásza éppoly nagy, époly megrendítő lehet, mint a hitközségé. Mert igazi disze volt a debreceni zsidóságnak Schlesinger Sámuel. Választékos nyelvü, finom ízlésü költő, akit talán meg sem tudtak érteni Debrecenben. Sok-sok beszédét hallgattam meg s más felekezetbeli, keresztyén létemre is mindig lelki épülést szereztem ezekből a költői szárnyalású és igazi erkölcsöt hirdető prédikációkból. Mert mindig ez volt egyházi beszédeinek kettős alapja: a költői szépség és az erkölcs s mindakettőt úgy hirdette, oly poétára valló ékesszólással és prófétai emelkedettséggel, hogy új kérdéseket vetett fel az ember előtt s régi problémák megfejtését. Sok szép, remek gondolatát vittem el magammal prédikációi után s abból a nagy hatásból, amelyet más valásuakra is gyakoroltak beszédjének — ha nem is hitelvi, de költői és morális értékei azt kellett éreznem, hogy a magyar zsidóságnak egy nagy értéke, kimagasló főpapja, igazi disze is. Nemrég az egyik karácsonyi gyermekfelruházási ünnepség kapcsán, kétperces beszédében olyan gondolatra mutatott rá, amelyet az őszövetségen is az evangéliumon keresztül követtem, bontottam igaz gyönyörüséggel s amelynek kapcsán reá is mutattam a debreceni statusquo főrabbi papi és költői nagyságára. Most, amikor én is betegágyamban veszem a szomorú hirt s őszinte, egy nagy embertársamnak kijáró bánattal gyászolom meg őt, oly jóleső érzés, hogy még életében átnyujtottam neki, tudomására hoztam az én nagyrabecsülésem, őszinte tiszteletem jelét. Oly nagy pap, mint ő volt hiveinek kevés adatott. Ma is élénk emlékezetemben van ragyogó nemes vonalu és őszinte gyásszal tele gyászbeszéde, amelyet dr. Baltazár püspök halálakor mondott s amint ez órában a láz zsibongatja, üzi fantáziámat, egyre jobban, egyre kézzelfoghatóbban látom őt, akit Isten kitudhatatlan bölcsessége kivatásának áldozataként, ily hirtelen szólitott magához. Nem tudom, a temetőbe, ahová egy hivét kisérte, vitte-e már magával a betegség csiráit. Lehet, hogy igen és ha tudta ezt, akkor is készséggel ment hivatását teljesiteni, mert nemcsak jó pap, hanem önfeláldozó pap is volt. Életét adta a nyájért, mint a Biblia jó pásztora — mily szép, mily nemes, milyen költői befejezése egy olyan életnek, mint a Schlesinger Sámuelé volt.

Nagy költő, nagy erkölcsprédikátor, jó pap, kiemelkedő ember! Akivel veszitettünk mindnyájan, keresztyének és zsidók! Isten veled! Lesznek, akik kegyelettel őrzik emlékedet!

Thury Levente.

Mindenkinek

szüksége van jó rádióra! Akik nem tudnak, vagy nem kívánnak nagy luxuskészüléket vásárolni, azok számára készült a nagyteljesitményü 2 lámpás 22-es Orion rádió, mely kitünően veszi a rövidhullámu adóállomásokat is. Ugyanezen tipus univerzális kivitelben az Orion 22/U.

22

ORION-RADIO

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉL

A pap és az ember

A debreceni zsidóság főrabbija, aki szombat napján oly megdöbbentő hirtelenséggel hunyta le örökre szemeit, nagy volt papnak és nagy volt embernek. Mint pap nem tartozott a hit lángoltoros harcosai közé, nem volt egyházának fegyelmező, hadakozó, féleimetes energiájú vezére. Szelid pap volt, olyan, akiből az erő mint a csöndes melegség áradt, akinek a hite a szaváből és szemeiből sugárzott megejtő erővel, olyan, akinek tettei téritenek, javitanak, hódítanak. Nem volt türelmetlen. Nemcsak a keresztény felekezetekkel szemben állott az emberszeretet és megértés alapján, hanem bölcs türelemmel ölelte magához saját egyházának ama fiait is, akik az ősi zsidó hit szigorú formáitól nevelés, életkényszerek, vagy egyéb motivumok következményeképpen elhajoltak. Az a pap volt, aki az Irás szellemét nézi, nem a betüjét, az, aki a szivet és a lelket vizsgálja, nem a gépies ritust. Jelleme legmélyében, szellemi és idegalkata leglényegében volt papi: hüséges szolgája, szelid pásztora, szerelmese és eszményе városa zsidóságának. Prédikátori tudása és ereje azonban lenyügöző méretekben ragyogott a templomi szószéken. A hagyományos rabbinikus beszédszerkezetek szerint megépitett, hatalmas szónoklatokban fölmérhetetlen héber theológiai tudás ragyogott, de amellett kizengett belőlük egy szinte prófétaian áthevült, ősi vallásosságú lélek megingathatatlan nagy hite és egy mélyenérző igaz ember szivének boldog derüje. A zsidóság haladó és ortodox árnyalatát Debrecenben is éles határvonal különíti el egymástól egyházi kérdésekben, de ha a statusquo hitközség nagy papja szentbeszédet hirdetett, az ortodoxia hivei seregestől tódultak a Deák Ferenc uccai zsinagóga ékes csarnokába.

Embernek is nagy volt. Nagy volt jóságában, amelyet válogatás nélkül ölelte magához a világ minden szükölködőjét. A sors nem áldotta őt meg anyagi javakkal, de amije volt, azt mindig, gondolkodás nélkül megosztotta a szegénnyel. Kilincsét szinte egymásnak adták sorsüldözte felebarátai és senki el nem távozhatott anélkül, hogy a szegény papi stallum egy kis hányadát magával ne vitte volna. Nagy volt szerénységében is. Talmudi tudományának messze földön nem akadt párja, de soha senki őt e pazar és ritka tudással hivalkodni nem hallotta. Csöndes és derült egyéniségével senki tudatlant zavarba nem ejtett, senkiben nem keltette a kisebbrendüség érzését, úgy tudott leereszkedni kisebb horizontu elmékhez, mintha eredetileg is egyszinten állott volna velük s úgy tudott magához emelni szegénysorsu szellemeket, hogy azok egyenrangunak hihették magukat véle. Soha egy pillanatra nem bástyázta el magát a papi tekintély mesterséges falai mögé, könyvek ezreivel gazdag papi otthona igazi otthona volt egyszersmind a város minden zsidó lakosának. Szinte csodálatos, mennyire nem röstelt törődni a legkisebb dolgokkal sem. Egy szegény iparos ünnepi kalácsa, egy vándor koldus éjszakai hajléka, egy beteg gyermek hiányzó orvossága, mind, mind szent feladatoknak tüntek föl előtte, amelyeket egy igaz ember fáradhatatlan készségével vállalt és elvégzett. Mindenkié volt, talán csak a magáé nem. Családjának, rokonságának, baráti körének és hitközségének minden gondja, baja nyomta az ő áldozatos vállait, de soha egy szót nem emelt, soha egy lépést nem tett önös, egyéni célokból. Tiszta ember volt.

Schlesinger Sámuel dr. pályafutása

Schlesinger Sámuel dr. 1884 október 2-án született Ipolyságon. Édesapja tanító volt és fiát nagy gonddal nevelte. A fiatal fiú sokat tanult, főleg héber tanulmányokat folytatott és 18 éves korában 1902-ben iratkozott be a rabbiképző szemináriumba, ahol eminens tanuló volt. Mikor gimnáziumi tanulmányait elvégezte, a szeminárium igazgatója megkérdezte tőle, hogy milyen pályára megy. Schlesinger Sámuel határozottan válaszolt:

— Pap leszek.

Az igazgató megveregette az ambiciózus fiatalember vállát és helyeslően jelentette ki:

— Téged az Uristen is papnak teremtett.

1911-ben avatták doktorrá, majd egy év mulva rabbivá Schlesinger Sámuelt, akit először 1914-ben a monori zsidó hitközség választott meg főrabbijává. Ugyanezen évben nősült meg, Herczog Blankát vette feleségül Somogymegyéből.

A háború alatt tábori lelkészi funkciót végzett és századosi rangig emelkedett. Mint tábori lelkész már feltünt nagy képzettségével és rátermettségével.

Monoron felekezeti különbség nélkül rajongásig szerették Schlesinger Sámuel dr.-t és mikor Krausz Vilmos debreceni főrabbi halála után Debrecenbe jött próbaszónoklatra, a sok kitünő pályázó közül egyhanguen nyerte el a debreceni hitközség bizalmát, illetve a főrabbi tisztséget.

Tizenöt éve annak hogy a debreceni statusquo izraelita hitközség élén megkezdte működését és ez idő alatt maradandó alkotásokkal örökitette

Ma, vasárnap: 3, 5, 7, 9 órakor **Hétfőn: 5, 7, 9 órakor**

kerül előadásra TARZANNAK uj, mindennél izgalmasabb filmje: a

Tarzan fogsága

Főszereplők: Johnny Weissmüller és Maureen O'Sullivan

a Hungária

filmszinházban

Az Apollóban

Ma, vasárnap: 3, 5, 7, 9-kor

utoljára

a legmulatságosabb burleszk

MULATNAK AZ ISTENEK

és a legrejtélyesebb dráma a

Tengeri rablók

RENDELJE MEG JEGYÉT

előre a 27—62. számu telefonon!

meg nevét a debreceni zsidóság történetében. Különösen az ifjúság vallásos nevelése terén honosított meg hasznos ujításokat. A zsidó gimnázium az ő irányítása mellett fejlödött naggyá. Ő alapította a talmudtórát és honosította meg a diákistentiszteleteket, melynek üdvös hatása jótékonyan mutatkozik a fiatalság vallásos érzületében.

Hitszónoklatai valóságos költői remekművek voltak, prédikációit mindig zsufolásig tömött széksorok előtt tartotta meg. Fiatal éveiben rendszeresen jelentek meg költőileg feldolgozott talmudi és midrasi legendái, az Országos Egyetértésben. Főműve: a Pseudo-Bachja, 1911-ben jelent meg.

Feleségével a legpéldásabb, ideáljs házaséletet élte 23 éven keresztül. Hüséges hitvestársa rajongásig szerette és nemcsak felesége, hanem munkatársa is volt.

Jótékonysága nem ismert határt. Aki hozzáfordult, nem távozott üres kézzel; ha tanácsért, közbenjárásért fordultak hozzá, azonnal személyesen intézkedett, hogy a lehetőség szerint segiteni tudjon.

A magánérintkezésben a legszeretreméltóbb, modern, intelligens férfiú volt. Ő maga reggeltől késő estig irodájában tartózkodott, dolgozott, hatalmas könyvtárában a magyar és külföldi filozófusok tudományos munkái hiánytalanul megvoltak. Szabadidejét — ha volt ilyen — tanulással és olvasással töltötte, közben azonban mindig a legszivesebben fogadta vendégeit, akik állandóan nagy számban látogatták otthonában.

Két évvel ezelőtt régi vágya teljesült. Feleségével együtt tanulmányi látogatást tett a szentföldön és a tudós főrabbi tapasztalatairól, élményeiről annakidején részletesen beszámolt a helyi újságok hasábjain.

A szent földről egy csodálatosan szép tórahuzatot hozott és az ifjúság számára tórát iratott, amely néhány hét mulva fog elkészülni. Ezzel akarta megajándékozni az ifjúságot, amelyet rajongásig szeretet, de a tóra felavatását már nem élte meg.

Betegsége és halála

Schlesinger Sámuel dr. cukorbajban szenvedett, de betegsége nem látszott súlyosnak. Csütörtökön délben Kadák József temetésén még nagyhatásu gyászbeszédet mondott, bár már nem jól érezte magát. A temetés után Grósz Nagy Ferenc szentegyleti elnökkel együtt távozott a temetőből, de a kapunál hirtelen megállott, rosszullett és vissza kellett mennie a gondnoki lakásba, ahol port vett ve.

A temetőből hazaérve lefeküdt és háziorvosait, dr. Grósz Pált és dr. Friedmann Dezsőt hivatták betegágyához. Az orvosok a szívmüködést nem tartották kielégítőnek és szigoru pihenést irtak elő a beteg főrabbi számára. Pénteken Schlesinger Sámuel dr. jobban érezte magát és még magához kérette annak a beszédnek a jegyzeteit, melyet a szombaton tartandó ifjú-avatáson akart elmondani. Még hangsúlyozta azt is, hogy szombaton okvetlenül elmegy az avatásra, mert az avatandó ifjú a zsidó gimnáziumban különösen kedvelt tanitványa.

A végzet azonban másképp rendelkezett. A főrabbi állapota pénteken éjszaka rosszabbodott és már a kora reggeli órákban ágyához hivatták orvosait. Az orvosok konziliumot tartottak szükségesnek és a főrabbi ágyához meghivták dr. Forneth Bélát, a belklinika egyetemi tanárát. A konzilium délután fél 2 órakor lett volna, de Forneth Béla dr. elfoglaltsága miatt délután 5 órára kérte a konzilium elhalasztását. Ebben is állapodtak meg az orvosok és minden előkészület megtörtént a konzilium megtartására.

Szombat délután sok látogatója volt a főrabbinak, aki belső lázról panaszkodott. Többen ültek körül a betegágyat, amikor negyed 5 óra tájban a főrabbi vizet kért. Felült ágyában, láthatóan mohón itta meg a vizet és az üres poharat átnyujtotta feleségének. Ebben a pillanatban a főrabbi feje hirtelen hátrahanyatlott, arca elfehéredett és a jelenlevők kétségbeesetten látták, hogy a hajál váratlanul bekövetkezett.

A betegszoba csendjét kétségbeesett jajgatás váltotta fel, orvosért kiáltottak, segitségért szaladtak és többen felszakítva a mozdulatlanul fekvő főrabbi ingét, dörzsölni kezdték a szív tájékán. A hideg test a dörzsölés hatása alatt melegedni kezdett és új remények fakadtak, hogy esetleg még lehet segíteni. Egymás után jöttek lélekszakadva az orvosok, a legerősebb injekciókkal kísérleteztek, de minden erőfeszítés hiábavalónak bizonyult. Schlesinger Sámuel dr. örökre lehunyta szemét.

A halál hire pillanatok alatt szétfutott a városban és mindenütt mély megdöbbenést váltott ki. Váratlanul érte a hiveket is a szomorú hir, mert csak kevesen tudtak a tudós főrabbi betegségéről, de senki nem sejtette, hogy a mindig vidám és fiatalosan ruganyos Schlesinger Sámuel dr. sulyos szervi betegségben szenved. A cukorbaj ugyanis szivérkoszorúelmeszesedéssel is párosult és a halált közvetlen a szivtrombózis idézte elő. Schlesinger Sámuel dr. mindössze 52 évet élt.

Hétfőn délben lesz a temetés

A halál hirére a hitközség vezetői előbb a gyászházhoz, majd a hitközségi irodába siettek. A főrabbi lakásán szivettépő jelenetek játszódtak le, a mélyen sujtott özvegy keserves jajpanaszok közt szinten önkivületi állapotban nem is tudta, hogy mi történik körülötte.

A hitközségi irodában az elnökség rendkivüli összejövetelen tárgyalta meg a főrabbi halálával beállott helyzetet és intézkedett a temetés iránt.

Ugyancsak határoztak, hogy a temetést hetfőn délben fél 1 órakor tartják meg a Deák Ferenc uccai zsidó templomból. Előirás ugyanis, hogy a főrabbit a templomból kell temetni. A gyász jeléül a zsidó felekezeti iskolákban hétfőn nem lesz tanitás, vasárnap pedig minden osztályban egy órát a főrabbi emlékének fognak szentelni.

Az egyházi szertartást Bernstein Béla dr. nyiregyházi főrabbi fogja tartani, akit telefonon kértek fel a szomorú funkció elvállalására. Ugyancsak meghivták a temetésre Tenenbaum főkántort, aki 13 éven keresztül a főrabbi mellett teljesített szolgálatot és aki jelenleg az egyik budapesti hitközség főkántora. Tenenbaum főkántor a Zsidó Ifjak Dalkörével fogja a gyászéneket interpretálni.

A hitközség elnöksége vasárnap délelőtt 12 órakor gyászközgyülést tart, amelyen elparentálják az élete derekán tragikus hirtelenséggel kidőlt Schlesinger Sámuel dr. főrabbit. Előzően a Szentegylet és a hitközség elnöksége közös megbeszélésen fogja véglegesen megállapitani a temetés rendjét. A hitközség nevében a templomban Ungár Jenő elnök mond búcsúztatót.

A hitközség pótolhatatlan veszteségét gyászjelentésben tudatja az egyházakkal és a hivatalos hatóságokkal. A zsidó iskolákra kitüzik a gyászlobogót és az elhunyt főrabbi tanitványai zárt sorokban vesznek részt a temetésen.

Táviratilag értesitették a haláleseterről az elhunyt főrabbi hozzátartozóit, özvegy édesanyját, a rabbiképző szemináriumot, a monori hitközséget, a zsidó irodákat és ezeknek vezetőit. Ugyancsak táviratilag értesitették az elhunyt főrabbi által különösen kedvelt és nemrégen eltávozott Meissels főkántort, aki jelenleg a Felvidéken van. Minden intézkedés megtörtént, hogy számára beutazási engedélyt szerezzenek és ha ez sikerül, úgy ő is résztvesz a gyászszertartáson.

— **A debreceni statusquo ante izr. anyahitközség** megboldogult néhai dr. Schlesinger Sámuel főrabbi úr elhalálozása folytán f. hó 10-én, vasárnap déli 12 órakor a hitközség tanácstermében gyászközgyülést tart, melyre a képviselő testület tagjait ezúton hivom meg. Ungár Jenő sk. hitközségi elnök.

— **Felhivás a Debreceni Zsidó Dalkör működő tagjaihoz.** Dr. Schlesinger Sámuel főrabbi urunk hirtelen elhalálozásával kapcsolatban felkérem a Dalkör összes jelenlegi és volt működő tagjait, hogy ma, vasárnap délután fél három órakor az elemi iskolai próbahelyiségünkben (Simonffy ucca) feltétlen megjelenni szíveskedjenek.

Kishasznu
Autósok!
Üzemanyagot legelőnyösebben
„Mateosz garage"-ban
szerezhetik be.
Nagyállomással szemben
Ispotály u. 3. Telefon 17—77
Állandó éjjeli szolgálat.

GYÁSZROVAT

Boldogh Sándor földbirtokos 53 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a díszteremből a ref. egyház szertartása szerinti ima után. Gyászolják: bánatos neje, gyermekei, unokái, édesanyja, továbbá a Boldogh, Szathmáry, Tóth, Kovács, Molnár, Balogh családok. Lakás: Kétmalom u. 17. Csurka »Kegyelet« tem. vállalat rendezi, Degenfeldtér 2.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, akik szeretett jó férjem, édesapám elhunyta alkalmából részvétüket nyilvánitották, ravatalára koszorút vagy csokrot helyeztek, ezúton mondunk fájó szivvel igaz köszönetet.

Özv. Dér Istvánné és leánya.

ברוך דיין האמת.

A DEBRECENI STATUSQUO ANTE IZRAELITA ANYAHITKÖZSÉG ELNÖKSÉGE, ELÖLJÁRÓSÁGA, KÉPVISELŐTESTÜLETE és TISZTVISELŐI KARA a föld poráig lesujtva, összetört lélekkel, mondhatatlan fájdalommal jelenti, hogy a hitközségnek szellemi vezére, Izrael világító fáklyája, rajongásig szeretett nagynevű Főrabbija

Dr Schlesinger Sámuel

TARTALÉKOS TÁBORI LELKÉSZ

a Magyarországi Statusquo hitközségek Országos Szövetségének egyházi alelnöke, Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, Talmud Tóra egyesületünk elnöke, Zsidó reálgimnáziumunk hittanára

hirtelen az örökélet honába költözött.

Hétfőn, tizenkettedikén, délben félegy órakor a Deák Ferenc uccai templomból, áldásos működésének szent csarnokából, kisérjük pihenő helyére, a Várad uccai zsidó temetőbe.

Kicsiny gyermekkorától utolsó lehelletéig a Tórának, a Talmudnak, a zsidó irodalomnak és böleseletnek, a tudománynak és müveltségnek szentelte nemes életét.

Papi működése nemcsak imában, énekben, jótékonyságban, tanulásban, tanításban és az ifjúság szeretetében egyesült, de ajkai igaz Tant hirdettek, cselekedetei a legszebb példát mutatták a világháború egész tartama alatt a harcterekben teljesített szolgálataiban is.

»Nagy volt Ő életében, de sokkal nagyobb a halálában!«

»Az Örökkévaló adta, az Örökkévaló elvette:
mindörökké áldott az Ő neve.«

Debrecen, 5697 Tébét hó 26-án.
1937 január hó 9-én.

Özv. dr Ackermann Sándorné szül. **Feuer Bella** a maga és kislánya **Julika**, valamint özv. **Ackermann Mártonné** édesanyja, testvérei, apósa és anyósa, sógorai, sógornői és nagyszámu rokonsága nevében, meggyötört szivének mélységes bánatával tudatja, hogy

Dr Ackermann Sándor

ügyvéd

a leggyöngédebb férj, a legszeretőbb fiu, testvér, vő, rokon, kartárs és barát, nemes emberi erényekben gazdag életének 34-ik, boldog házasságának 4-ik évében váratlanul elhunyt.

Drága halottunkat január 10-én délelőtt 11 órakor fogjuk az izraelita temető halottasházából örök pihenőre kisérni.

Szerelmi bánata miatt a temetőben mérgezte meg magát egy fiatal lány

Pénteken délután ismét tragikus öngyilkosság történt Debrecenben. Egy fiatal lány szerelmi bánatában mérget ivott és az orvosok nem tudták megmenteni az életnek.

Tóth Irma 24 éves szobalány a Rákóczi ucca 24. szám alatt egy előkelő társadalmi állású államtisztviselőnél volt alkalmazásban. A fiatal lány nagyon rendesen viselkedett és pénteken is pontosan végezte dolgát. Délután Tóth Irma azt mondta otthon, hogy egyik barátnőjét látogatja meg ehelyett azonban kiment a Szent Anna uccai temetőbe és az egyik, számára közömbös síron a nála levő sósavval telt üveg tartalmát kiitta. A méreg gyorsan hatott, Tóth Irma összeesett, de aztán minden erejét összeszedve kifelé indult a temetőből.

A szerencsétlen teremtés bukdácsolva vánszorgott el a temető kijáratáig, de itt most már eszméletlenül rogyott össze. A járókelők értesítették a Bocskay téren posztoló rendőrt, aki betelefonált a mentőkért és ezek gyorsan a Horthy Miklós közkórházba szállították az eszméletlen lányt. A kórházban azonnal gyomormosást alkalmaztak, de addigra a méreg felszívódott a szervezetbe és Tóth Irma anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, szombaton borzalmas kínok között meghalt.

Tóth Irma búcsúlevelet hagyott hátra, melyben megemlíti, hogy idegessége miatt menekül a halálba. Az ismerősök szerint azonban az idegesség oka szerelmi bánat volt és ezt nem tudta Tóth Irma elviselni.

Beschuit
az ideális kétszersült gyomorbetegek részére
Kapható:
Kontsek Géza k.rt. cégnél

A magyar autómunkások óriási sztrájkja Amerikában a szervezkedési szabadságért

Észak Amerika egyik leggigantikusabb vállalatánál, a General Motorsnál sztrájkolnak a munkások.

A michigani ipartelepeken, Flinten és Detroitban tört ki a harc, de átterjedt már más államokban lévő gyárakba is.

A General Motors gyárak gyártják a Chevrolet, Hudson és Buick autókat, de az autógyárakon kívül nagyon sok alkatrészgyáruk is van, nem beszélve más ipartelepeikről, melyek refrigeratorokat, villanyfelszerelést gyártanak.

A michigani óriási ipartelepeken a magyarok ezrei dolgoznak. Flinten a General Motors munkásainak jelentékeny százaléka magyar és így ebben a nagyon érdekes harcban honfitársaink is nagy számmal vesznek részt.

A General Motors aránylag jól fizeti munkásait, karácsonyra külön jutalmat is kaptak.

Amerikában a jól fizetett munkást nehéz sztrájkba vinni és annak, hogy a General Motors munkásai mégis harcba szálltak, mélyenfekvő okai vannak és ezekkel az okokkal még itt is érdemes megismerkedni.

Amerika a demokrácia hazája — papiroson. Illetőleg ilyen volt Roosevelt hivatalbalépéséig. Mióta ő ül az elnöki székben, igyekeznek az addigi csak papiroson volt demokráciát, egyenlőséget és szabadságot most már az életbe is átplántálni.

A demokrácia hazájában például nagyon sok iparban lehetetlenség volt a munkásoknak szervezkedniök. Így az autóipar munkásai sem részesülhettek a szervezkedés áldásaiban, mert a munkaadók egyszerűen nem türtek szervezett munkást az ipartelepeken. — Akiről kiderült, hogy munkásszervezethez tartozik, azt hamarosan eltávolították, az úgynevezett fekete listára helyezték. Ez annyit jelentett, hogy nevét köröztették az autógyárak között és az ilyen ember aztán más gyárnál sem tudott munkához jutni.

Az acélipar munkásai is teljesen szervezetlenek voltak. Az acélipar császárai sem türtek szervezett munkást.

Miután az acélgyárak városaiban minden ház is a gyáré, volt olyan hely, ahol a munkások még látogatót sem fogadhattak anélkül, hogy az illető előbb ne jelentkezett volna a gyár irodájában.

Roosevelt kormányzásának elején megtörtént, hogy a munkaügyi miniszter, Francis Perkins Mc Keesport Pa.-ban, az acélközpontban beszélni akart, — de az egész városban nem kapott helyiséget. Végre a posta, — amely a szövetségi kormány tulajdona — lépcsőiről tudott szólni hallgatóihoz.

Roosevelt hozta a szervezkedési szabadság törvényét, mely ugyan csonka és nem olyan, mint Roosevelt szerette volna, mégis csak lehetővé teszi a munkásnak a szervezkedést.

A szervezkedési szabadságot lehetővé tevő törvény életbelépése után azt lehetett hinni, Amerika munkásai azonnal szervezkednek is.

Az olasz munkások azonban nem siettek a szervezkedéssel. Várták, hogy a munkásszervezetek szövetsége, az American Federation of Labour kezdi meg a hadjáratot. A szervezetek szövetségének vezetőségében azonban nagy fizetést húzó munkásvezérek ülnek, akik elszoktak a harctól és így azok nem indítottak harcot a szervezeten kívülálló munkások beszervezéséért. De tíz munkásszervezet vezetői nem akartak abba belenyugodni, hogy a nehézipar és autóipar munkásai tovább is szervezetlenek legyenek és így szövetséget alkottak Comittee of Industrial Organisation néven egyenesen azzal a céllal, hogy ők beszervezik a nehéz- és autóipar munkásait. Hatalmas összeget adtak össze és megindították a hadjáratot.

Eleinte nehezen ment a dolog. A munkások nem mertek csatlakozni a kibontott zászló alá, mert féltek, elbuknak a harcban.

De mikor azt látták, hogy a kormány tagjai is szimpatiával kísérik a szervezkedést, egyre nagyobb tömegekben csatlakoztak a szervezetekhez.

Meg kell jegyeznek,

ezek az szervezetek nem tartoznak politikai párthoz. Az amerikai munkás nemzeti alapon áll. Erősen nacionalista érzelmű és harca a munkaadójával tisztára gazdasági jellegű.

A General Motors munkásainak harca a Comittee of Industrial Organisation vezetése alatt áll.

Flinten és a többi városokban az újfajta harcmodort használják a munkások. Abbahagyják a munkát, de nem hagyják el munkahelyeiket, hogy ne vihessenek sztrájktörőket helyeikre.

Ott tanyáznak a gyárépületben. — Ágyat is vittek be. Élelmet is kapnak. Sőt zeneszót is, ha kedvük tartja, táncolhatnak.

A General Motors, mint mondom, türhetően fizeti a munkásait. Ott tehát nem annyira a munkabéremelésért, mint inkább a munkafeltételek megváltoztatásáért folyik a harc.

Első követelés persze: ismerjék el szervezetüket és tárgyaljanak a munkásság megbízottaival.

És a General Motors épen ezt nem akarja megtenni.

Nem akar munkásszervezetet türni ipartelepein.

A munkások öt napos, harminc órás munkahetek bevezetését követelik, amit a General Motors szintén nem hajlandó elfogadni.

A munkások azért akarnak rövidebb munkanapot, hogy ezáltal több munkás jusson munkához. Csökkenjen a munkátlanok száma.

A General Motors viszont ragaszkodik a régi munkarendhez.

És a General Motors urai, az amerikai mammutlöke könnyen nem adja meg magát.

Véres, elkeseredett harc lesz.

Michingan állam — a csata színhelye — a nagytőke bevehetetlennek hitt fellegvára volt. A nagytőke pártja, a republikánuspárt kormányzott ott. Roosevelt óriási győzelme azonban Michiganban is demokrata kormányzatot hozott.

Frank Murphy ma az állam kormányzója.

Fiatal, 40 éves ember, aki mögött érdekes karrier áll. Épen szociális felfogása ültette egészen fiatalon Detroit polgármesteri székébe. A leginségesebb években állt annak a városnak az élén, ahol a legnagyobb volt a nyomor. És Frank Murphy akkor bizonyította be, hogy helyén van nemcsak az esze, hanem a szíve is. Olyan nagyszerűen megorganizálta a segélyezést, hogy más városokból is tanulni jöttek hozzá városvezetők.

Roosevelt bizalma hamarosan még súlyosabb posztra állította. A Philippi-szigetek kormányzásával bízta meg. És ott is remekül megfelelt feladatának. Az elnökválasztási harc elején úgy látszott, hogy Michigan államot nem lesz képes Roosevelt elvenni a tőkéspárttól.

Akkor Roosevelt Murpyt hazahívta a Philippi-szigetek kormányzói székéből az évi 18.000 dolláros és költséges állásból, hogy pályázzék a mindössze évi 5000 dollár tiszteletdíjjal járó kormányzói állásra. És Murphy hazajött és Rooseveltel együtt ő is többséget kapott Michiganban.

Január elsején foglalta el hivatalát és mindjárt súlyos feladatot kapott, amikor Flinten és Detroitban harcba szálltak a General Motors munkásai. Neki kell megvédeni a gyárakat, hogy ott ne romboljanak és vigyázni, hogy békésen folyjék — lehetőleg — a harc.

És neki kellene a békét is közvetíteni a harcoló felek között.

Nehéz feladat lesz: Murphy aligha tud majd megbirkózni vele. Főleg azért is, mert személye nem nagyon népszerű a General Motors vezető i körében. Még csak azt jegyzem meg, hogy a General Motors 1936-ban fantasztikusan sokat keresett. Annyi autót gyártottak, mint még soha és nem győztek eleget gyártani.

Annyi osztalékot adtak, mint még soha. Sőt az elnökválasztás ideje alatt extra osztalékot is kaptak a boldog részvényesek. És már akkor bejelentették, hogy karácsonyra a munkásaik is kapnak jutalmat (bonus).

A munkásaik azonban a bonus mellé szervezkedést, rövidebb munkanapot és munkahetet követelnek.

F. F. A.

NYOMDÁSZ BÁL

január hó 24-én

a Munkás Otthonban

Belépőjegy ára 80 fillér

Lusztig Ernő

asztalos mester

készít mű- és egyszerű butorokat, portálé, üzletberendezéseket, épületmunkákat. Költségvetéssel, rajzokkal díjmentesen szolgál.

DEBRECEN, Eötvös ucca 87. szám

Telefonszám: 17—97.

MIVEL SZÓRAKOZIK?

— Hogy érzi magát?
— Köszönöm, rosszul.
— Mégis, mivel szórakozik?
— Unatkozással.

Véletlenül jártam a Bethlen uccán és ott hallottam ezt a párbeszédet. Ez adta meg az ötletet ahhoz, hogy én is kíváncsiskodjam: mivel és hogyan szórakoznak általában az emberek? Előkelő és közismert személyekhez intéztünk kérdést: mivel szórakozik? Ime a válaszok:

DR. KREIKER ALADÁR
egyetemi professzor:

— Két egyenrangú szórakozásom van. A legkedvesebb azonban szemoperációkat végezni. A másik a vadászat. Ha választanom kellene, nem tudom, melyiket választhatnám.

DR. ZSÖGÖD JENŐ
vizsgálóbíró:

— Ha ráérek — rendszerint este — olvasok. Kizárólag 15-ös lámpafény mellett, mert az nem rontja a szemet. Főként útleírásokat szeretek olvasni.

DR. BALOGH SÁNDOR
kultúrtanácsnok:

— Szeretek nagyon olvasni és utazni. A történelmi regényeket kedvelem és a túristaságot. Naponta negyven kilométert is fáradság nélkül gyalogolok, főként ha a feleségem is velem van.

HORVÁTH ÁRPÁD
színigazgató:

— Először is, amióta Debrecenben vagyok, szórakozni nem érek rá. Azt is elfelejtettem, hogy szórakozás van a világon. De ha mégis felelnem kell a kérdésre, ezt válaszolom: I. Kedvenc szórakozásom egy nagyon jó könyvet olvasni egy kényelmes fotelben és frissen érkezett havannát szívni. II. Egy teljesen üres templomban orgonán játszani. III. Kőmives Sándorral egy-egy parti sakkot játszani. IV. Negyedévenkint egy Bocskay-meccset végignézni. Végül: ha normális életet élnék, ezek volnának kedvenc szórakozásaim, miután azonban abnormis életet élek, szeretnék végre negyvennyolc órát aludni!

IFJ. DR. MAGOSS GYÖRGY
vezérigazgató:

— Kedvenc szórakozásom a vadászat és a bridzs. Az előbbit nagy eredményekkel végzem, az utóbbit sokkal kisebbel.

GHICZY JUDIT:

— A tánc.

SESZTINA-NAGYBÁKAY JENŐ,
az OMKE elnöke:

— Imádok az erdőben lakni, imádom a természetet. Nagyon szeretem a madárvilágot, nagyon kedves szórakozásom etetni a madarakat. De ha nagyon rossz az idő, akkor bemegyek a Dérimuzeumba, ahol végignézem az összes termeket és gyönyörködöm a csodálatos dolgokban. De legnagyobb szórakozásom és örömöm az, amikor beülhetek ide, az öreg vasárusboltba és látom, hogy friss, buzgalmas munka folyik és látom kitűnő, derék munkatársaimat.

RONCSIK JENŐ
tűzoltófőparancsnok:

— Szórakozás? A munka. Tűzoltóirodalmi dolgokkal foglalkozom. Könyvtári és levéltári kutatásokat végzek a tűzoltóságra és a tűzrendészetre vonatkozólag és mondhatom, hogy ez eléggé szórakoztató számomra.

DR. KARDOS LÁSZLÓ:

— Be kell vallanom, hogy az álomtalan alvás a legkedvesebb szórakozásom. Ennek az állapotnak az élettel egészen minimális kapcsolata van, s mégsem halál. Megvan benne az örök nyugalom minden édessége és semmi sincs benne az élet kínjából. Mindig mosolyogva alszom el és mindig nehéz sóhajjal ébredek. Gondolom, egész nemzedékem így van vele...

SÁRMÁSSY MIKLÓS:

— Kedvenc szórkozásom rendezni, jó szerepet játszani, bridzsezni, sok pénzt keresni.

DR. KUTHY SÁNDOR:

— A könyv és muzsika kedvenc szórakozásaim.

KÁRPÁTI JÓZSEF
bankigazgató:

— Legszívesebben sportolok, mégpedig evezek és sielek. Tekintettel arra, hogy Debrecenben egyikre sincs lehetőség, itt kizárólag a munkámnak élek.

LÁM DEZSŐ főkapitányhelyettes:

— Valamikor sportoltam. Minden sportnak nagy kedvelője voltam, csak nem futballoztam. Azután halásztam és vadásztam, de tekintettel arra, hogy a halászterületet elvették a csehek, most már csak a vadászat maradt meg szórakozásaim közül.

BENYÁTS EMIL:

— Kedvenc szórakozásom: unokáimmal játszani.

STERBINSZKY KÁROLY
fogházigazgató:

— Csak egy szórakozásom van: a munka. Itt érzem magam a legjobban, hivatalomban — a fogházban.

FISCHER JENŐ
bankigazgató:

— Kevés szabadidőm marad és azt gyermekeimmel töltöm, játszom velük és meséket olvasok. De ha még mindig marad kis időm, akkor előveszek egy jó könyvet és azzal szórakozom.

Kölcsey polgármester nyitja meg ma a színházi szabadegyetemet

Az Ady Társaság tizenkét olyan előadást illesztett művelődési sorozatába, amelyik mind a színház problémáit világítja meg különböző szempontokból. Valóságos szabadegyetem lesz ez, ebben a tárgykörben az első az országban. Megnyitása vasárnap délután hat órakor történik a Déri muzeum nagytermében. Tekintettel ennek a sorozatnak úttörő jellegére, maga a város polgármestere, **Kölcsey** Sándor vállalkozott a megnyitó beszéd megtartására. Debrecen első polgára, az európai távlatu kulturember nyilatkozik ez alkalommal a város szellemi vezetőrétege előtt, nemcsak a színház kérdéséről, hanem a mai magyar élet kulturfeladatiról is.

A nagy érdeklődéssel várt megnyitón kivül a Csokonai színház egyik legkiválóbb tagjának, **Kőmives** Sándornak az előadása szerepel a társaság műsorán. Shakespeare lángeszének talán legfenségesebb alkotását, a Lear király viharjelenetét mutatja be. Utána pedig **Juhász** Géza olvas föl a színház legtöbbet vitatott kérdéséről, a színház és irodalom viszonyáról. Ezt az előadást vita követi.

Hétfőn az Ujságiró Clubban folytatódik a társaság programja. **Hankiss** János egyetemi tanár „Mi az irodalom" cimen a sorozat irodalmi előadásaihoz ad alapszempontokat, **Mendöl** Tibor dr pedig a „Magyar tájak"-at jellemzi.

Botrány a Vigszinház-moziban két letagadott gyerek körül

Botrányos jelenetek játszódtak le tegnap este a Vigszínház előadásán. — Gyakran megtörténik, hogy kis suhancgyerekek jegy nélkül „jógnak be" az előadásra, arra azonban nem igen volt példa, hogy jólszituált úr próbált volna jegy nélkül besurranni a moziba.

Tegnap este megtörtént ez a furcsaság. A jól öltözött úr két jegyet váltott a maga és felesége részére. Az előadásra azonban négyen mentek el; elvitte magával két gyermekét is.

A jegyszedőnő kérte a jegyeket. Jegyek azonban nem voltak, a jól öltözött úr tehát kemény, rendreutasító hangon rászólt a jegyszedőnőre, hogy ne molesztálja ilyen csekélységekkel, ő nem ér rá ilyesmire. És bevonultak a két jeggyel négyen.

Megkezdődött az előadás, de a jegyszedőnő nem tágított, sőt hangos szóval követelni kezdte a gyerekek jegyét is. Az úr nem volt bűvészhajlamú ember, nem tudta felmutatni a meg nem váltott két jegyet. Viszont kijelentette, hogy az előadás nem ér meg annyit, hogy ő négy jegyet váltson, többet nem fog moziba menni, őt nem lehet molesztálni, menjen a jegyszedőnő.

A jegyszedőnő ment is, még pedig a mozi igazgatósági irodájába, ahol elpanaszolta a történteket. Az igazgatóság intézkedett: maga az igazgató ment be a nézőtérre, ahol heves, de eredménytelen vita keletkezett a vendég és az igazgató között. A nézők közül többen zugolódni, majd lármázni kezdtek; a sok jegyszedőtől, igazgatótól nem látták az előadást. Végül, a botrány kitörése előtt egy perccel kivezették a vendéget népes családjával együtt.

Bevitték őket az irodába, ahol meglepő fordulat történt: a vendég kijelentette, hogy a két gyermek nem az övé, nem ismeri őket, mi jogon szólítják fel tehát őt arra, hogy váltson nekik is jegyet.

Az igazgató éppen bocsánatot akart kérni a molesztálásért, amikor a két gyerek rászólt a vendégre:

— Apa, miért tagadsz le bennünket? A te fiaid vagyunk!

A jól öltözött úr elpirult, aztán a gyerekre kiáltott:

— Nem ismerem ezeket a gyereket! Kik vagytok?

—A fiad! — felelt a két gyerek egyszerre.

A vendég lármázni kezdett, kikergette a gyerekeket az irodából, ezek nem az ő gyermekei és méltatlankodva visszament feleségével az előadásra.

A történethez még az is hozzátartozik, hogy a két gyerek nem hagyta magát ilyen könnyen lerázni: csendesen beültek egy páholyba és csak végignézték az előadást. Jegy nélkül.

A közönség, amely derűs szemlélője volt a botrány határán mozgó, de kabarénak is beillő jelenetnek, jobban mulatott a „tréfán", mint magán a filmen.

NŐI, FÉRFI átmeneti és télikabát szövetek P 5.50-től Petriknél, Szent Anna u. 5.

Az Üvegkereskedelmi
R. T. Kossuth utca 3.
felhivja mélyen tisztelt vevői figyelmét nagy választékban érkezett üveg, porcelán és diszmüáru.ra

Vetitettképes előadás Erdélyről a Déri muzeumban

A megszállott területek mindennapos magyar tragediájának egyik áldozata látogat el Debrecenbe és tart e hó 16-án, szombaton este 7 órai és 17-én vasárnap d. e. 11 órai kezdettel a Déri-múzeumban vetitettképes előadást Erdélyről. Másfél évtizeden át dolgozott magyar lelkesedéssel, hittel, erős akarattal, önzetlenül **Papp Lajos**, a bihari Turista Egyesület főtitkára Erdélyben az üldözött magyar kisebbségért, — mig aljas denunciálás alapján kémkedés és irredenta szervezkedés miatt vád emeltetett ellene. A lefolytatott hadbirósági vizsgálat semmi konkrétumot nem tudott ellene kideriteni és igy elitélni sem tudták. Mégis egy éjjel 12 órakor azzal zavarták, ki az ágyból, hogy azonnal el kell hagynia Erdélyt és 2 órakor már át is tették határon.

Debrecenben még be nem mutatott gazdag diapozitiv sorozattal lép elénk a Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya rendezésében minimális 30 és 20 filléres belépődij mellett.

Csákó mérlegkészitő
mühelyét lebontás miatt Deák Ferenc ucca 22., szembe helyezte át.

HIRDETMÉNY. Alulirott hatóság értesíti a város érdekelt közönségét, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 90.800—1936. F. M. számú rendeletének 2 paragrafusában foglalt rendelkezéssel kötelezővé tette az állatok őrzésére használandó ebek, valamint az állatok őrzésével foglalkozó egyének (pásztorok, kondások, juhászok, csikósok stb.) tulajdonát tevő ebek veszettség elleni védőoltását. A fentiekben felsorolt ebek oltását minden év január hó 1-től március hó 1-ig terjedő időben kell az ebek tulajdonosainak elvégeztetni és ennek megtörténtét ugyanezen határidő alatt a városi elsőfokú közigazgatási hatóság 46. számú hivatalos helyiségében, az oltóorvos által kiadott védőoltási bizonyitvány felmutatása mellett bejelenteni. Figyelmezteti a hatóság az érdekelteket, hogy a fenthivatkozott számú rerdelet 14 paragrafusa szerint kihágást követ el annak az ebnek a tulajdonosa, vagy birtokosa, aki kötelező védőoltással ebét nem oltatja be és ezt a körüliményt az elsőfokú közigazgatási hatóságnak be nem jelenti. Amennyiben a megjelölt ebek tulajdonosának cselekménye vagy mulasztása sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az elkövetett kihágásért az 1928: XIX. tc. 100. paragrafusa alapján az 1928: X. tc. rendelkezésének alkalmazása mellett pénzbüntetéssel büntettetik. Közli a hatóság továbbá azt is, hogy a kihágási eljárás lefolytatásán kivül a veszettség elleni oltás kötelezettsége alá tartozó ebek beoltását a helyhatósági állatorvos javaslatára az elsőfokú közigazgatási hatóság fogja az ebtulajdonosok, illetőleg birtokosok költségére és veszélyére elvégeztetni s az ezzel felmerülő költségek a rendelet 13. paragrafusának 3. pontjában foglalt rendelkezés alapján közadók módjára fog az illetékesektől behajttatni. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Házasodnak a vadházasok

Az anyakönyvi hivatal nagy előszobájában padokon ülnek az áldozatok: vőlegények, menyasszonyok és tanuk. A vőlegények elszánt, ünnepélyes arccal ülnek a menyasszonyok mellett, a tanuk otthonosan mozognak az előszobában, igyekeznek a merev vőlegényeket és a riadt menyasszonyokat felvidítani, bohóckodva odalopóznak az anyakönyvvezető ajtajához, vigyorogva mutatják, hogy hallják a hangokat; a vőlegények szegények és a menyasszonyok fanyarul mosolyognak. A tanuk elégedettek.

Négy pár várakozik tanukkal felszerelve arra, hogy az anyakönyvvezető elé kerüljenek. Ha nyílik valamelyik ajtó, az arcok gyorsan megünnepélyesednek, félig felemelkednek a padokról, nagyon feszült a hangulat.

— A házasság szentség! — mondja egy komoly hang a sarokban, mire a párok egymásra néznek, kicsit összébbhúzódnak, a tanuk kihúzzák magukat, jelezve, hogy »átérezték a helyzet nagyszerűségét«.

Idősebb pár ül a legszélső padon, a menyasszony jóval túl van a harmincon. Leülök mellejük, a vőlegény jobb iparos lehet, bemutatkozik és megtisztelve érzi magát, hogy belekerül az ujságba.

A HETEDIK TISZTELETÉRE

— Tetszik tudni, már tíz éve lakunk együtt, szeretjük egymást, hát mért ne házasodjunk össze, nem igaz? Van hat gyerek (a menyasszony néz egyenesen a szemembe, nem süti le a szemét: Istenem, nincs abban semmi szégyelni való), van hat gyerek, a hetedik most jön, tetszik tudni, hát annak tiszteletére már megesküszünk.

Magához öleli az asszonyt (menyasszonyt), pödör egyet a kis iparosbajuszon:

— Most majd a hat gyereknek is én adok nevet, kenyeret majd ad nekik az Isten.

A menyasszony is nyilatkozik a házasság fontos voltáról:

— Tetszik tudni, én egy méltóságos úrnál szoktam takarítani, aztán, ha most megesküszünk, kapunk valami ajándékot. Ez is sokat számít, szegények vagyunk, megbeszéltük az urammal (urának nevezi a vőlegényt), hogy megesküszünk, már csak az ajándékért is érdemes...

Néznek maguk elé mosolyogva, az ajándékra gondolnak, vajjon, mit fog venni nekik a méltóságos úr?

JÓ MOZGÁSA VÓT...

Átülök a másik padra. Földmíves a vőlegény, a menyasszony meg cselédsorból való, ilyenek házasodnak leginkább, nem félnek a gyerektől, meg a jövőtől. A férj elmegy majd napszámba, az asszony »elál egy jó helyre« és megszületnek az apró napszámosok és fehércselédek.

Fejkendős asszonyok topogják körül a menyasszonyt, igazgatják a kalapját (most húzott először kalapot szegény, azt hiszi, így ünnepélyesebb), nyomogatják, ütögetik, húzgálják a nyomorék kalapot, aztán hátralépnek és elégedetten szemlélik a nagy művet: a menyasszony nyakát félrehajtva, mozdulatlanul ül, nem meri mozgatni a fejét, úgy tiszteli a kalapot.

Az egyik néni vinnyogó hangon magyarázza, hogy ő hozta össze a partit. Szólt a vőlegény, hogy keressen egy neki való »nőszemélyt«, hát ő keresett is, talált is egyet — és büszkén néz a menyasszonyra.

Most a vőlegény beszél:

— Bemutatta a néne a jányt, fene jó mozgása vót, ráütöttem egyet a jobbik felire, oszt megismerkedtünk. Jó mozgása vót, gondoltam, összekőtözünk, oszt összekőtöztünk. Együtt éltünk két évig, oszt, ha eddig nem vót baj, gondoltam, mír lenne ezután, hát már megtörvényesítem az asszonyt. Ha osztán valami baj lesz (legényesen odakacsint a menyasszonyra), hát szólok a nénének, hogy nízzen egy nékem való nőszemély után...

Felnyílik az anyakönyvvezető ajtaja, az altiszt szólítja őket, a vőlegény összekoppantja a csizmáját, összeroppantja az ujjaimat és indulnak befelé. A menyasszony merev nyakkal, a kalapot figyelve megy az ajtó felé, utánuk a két tanu feszesen, a vőlegény és a menyasszony vállához nyulkálnak irányítják őket befelé a szobába, mintha azok nélkülük eltévednének.

A »POLITIKUS« HÁZASODIK

Ismerősöket fedezek fel a házasulandók között. A kaszáskeresztesek gyűlésén láttam őket, a menyasszonyt, meg a vőlegényt, ott ültek az első sorban, szájuk együtt mozgott a szónokéval, bámulva figyeltek. Aztán egyszerre felugrottak és rablót, gyilkost kiabáltak, a vőlegény szegény döngette mellén a sárga inget, nagyon sajnáltam, olyan rosszul állt neki a sárga ing: fegyenckülseje volt. Most zöld ingben virít, a menyasszonyon is zöld a bluz, a nyakkendőjükön fényes kis nyilas jelvények; úgy látszik, a házaspár elvet és inget váltott. Elég gyakori dolog az ilyesmi, különösen az előbbi. Pár évvel ezelőtt a zöldinges vőlegény szociáldemokratának hitte magát, most egy liter borért és egy új ingért, azt hiszem, átmenne a kormánypártba is. (Sötét, tehát nehezen piszkolódó ingű pártok természetesen előnyben vannak.)

Mellettük két »testvér« tanu áll, dísz-zöldben. Rettenetesen zöldek szegények. A vőlegényt, a régi ismerőst, meginterjuvolom. Nyilatkozik:

— Mi vagyunk a jobb jövő, aki ellenünk van, nem akarja a jobb jövőt! Felkelünk és elindulunk az úton, felakasztjuk a gyilkosokat, a rablókat, a vérszopókat, az orgyilkosokat, a cenkeket!

Halkan megkérdem tőle, hogy kik a gyilkosok, rablók, cenkek, satöbbik, mire a mennyaszony felugrik a padról és kijelenti, hogy én is az vagyok, gyilkos és cenk, rut szibarita váz; zsidó!

Szólítja őket az altiszt, mennek befelé, házasodni. Vajjon a gyerekeik milyen színű inget fognak viselni, szegények?

Három párt szólítottam meg eddig, mind a három vadházaspár volt, nyilasék voltak a legvadabbak. Ugy látszik, az emberek először próbaházasságot kötnek, »vadan« élnek egymással egy-két, esetleg tíz évig, aztán, rosszabb már nem jöhet, eljönnek az anyakönyvvezetőhöz. Csupa »vaddal« van tele a terem, félve nézek egy izgatott fiatal pár felé, nem merem őket megszólítani. Lehet, hogy ők is vadak, Istenem, honnan tudja az ember?

Fülöp László.

jobban és gazdaságosabban világítunk

TUNGSRAM

duplaspirállámpával

Fantasztikus, de igaz számok a bridzs birodalmából

Pöstyénfürdő, 1937 január.

Néhány nap óta Pöstyénben tartózkodik gyógykezelés céljából az osztrák válogatott bridzscsapat egyik ismert éljátékosa, — egyébként a matematika tudós professzora, — aki munkatársunknak az alanti igen érdekes nyilatkozatot adta:

A bridzs ma már túlnőtte egy közönséges kártyajáték kereteit és nemcsak hatalmas tömegek szellemi sportja lett, hanem valóságos művészetté fejlődött. Igenis: a bridzsnek is vannak sztárjai, primadonnái és professzionistái, elmélete pedig többszáz kötetes könyvtárt tesz ki. Nem túlzás tehát azt állítani, hogy a bridzsjáték mai formájában, háttérbe szorítja a sakkot és egy-egy nemzetközi verseny eredményeit ezer és ezer ember lesi izgatottan.

A kívülállók, akik nem játszanak, alig tudják megérteni, hogy vannak emberek, akik éveken keresztül napi 6, meg 8 órát töltenek a bridzsasztalnál és a laikusok sokszor az unalom vádjával illetik a bridzsjátékot. Ezen alapnélküli vád, mert nincs a világon még egy olyan játék, amelynek annyi változata volna, mint éppen ennek. Kiszámítottam egy üres órámban a játék összes változatainak számát. A matematikai forma a következő: $52!/(13) \times 4$.

Körülményesebben ez a tétel így fest:

$$\frac{1x2x3x3x4x5 \cdots\cdots x\,52}{(1x2x3 \cdot\cdot x\,13\ (x)\ 1x2x3 \cdot\cdot 13\ (x)}$$

Amint a fenti képletből is kitűnik, asztronómiai számítási műveletről van szó, amit az alanti eredmény is igazol. A végösszege ennek a komplikált számítási műveletnek ugyanis:

53,531 239 484 828,924 105.897 553,280.000.

Tehát körülbelül 150 quintillio, de akkor már elengedtük a 3 és fél quintilliót a kerekség kedvéért. Ez a fantasztikus 33 jegyű szám foglalja magában a bridzs valamennyi kártyaelosztási lehetőségeit. Nézzük csak, mit jelentene a gyakorlatban, ha meg akarnák valósítani ennek a majdnem kifejezetlenül rengeteg elosztásának tényleges demonstrációját:

Tegyük fel, hogy az egész emberiség semmi mást nem csinálna, mint bridzsezne. Éveken át, a nap minden órájában a földön élő 2 milliárd ember, tehát gyermekek, csecsemők, aggastyánok, eszkimók, zulukafferek, hottentották és mindenki, aki él és mozog, csak bridzsezne. A katonák a kaszárnyákban, a diplomaták Genfben, munkások, polgárok, képviselők és koncentrációs táborok lakói valamennyien a bridzsasztaloknál ülnének. Az eredmény 500 millió komplett partie. Vegyük most már, hogy egy-egy játék a szokásos utólagos megbeszélésekkel és obligát partnersértéssel 5¼ percig tart, úgy, — mivel egy évben 252.000 perc van — egy esztendőben pontosan 100.000 játékot lehetne lebonyolítani egy asztalnál. Az egész emberiség tehát 50 billio partit játszhatna évente. — A bridzs összes lehetőségeinek megjátszása tehát 2 milliárd embernek is 3 trillió évébe kerülne, de mivel az emberiségnek csupán kétszázadrésze — kb. 10 millió bridzsezik és ezek is legfeljebb a nap egy ötöd részén át játszanak, ezt a 3 trillió évet még 1000-el kellene megszoroznunk, hogy a bridzs elosztások lehetőségének „reális" számát megkapjuk.

Ez a matematikai játék is mutatja, hogy mennyire változatos a bridzs és miért tud napról napra újabb híveket szerezni magának.

Gerenday Géza

Egyéni bridzsverseny az Ujságiró Clubban

A Magyar Bridzsélet szerkesztősége e hó 12-én kedden országos egyéni bridzsversenyt rendez. A verseny Debrecenben az Ujságiró Clubban történik este fél 9 órai kezdettel. Minden versenyzőt megfelelő írásbeli utasítással lát el a rendezőség. A cél ugyanis az, hogy lehetővé tétessék az egyéni elbírálás és kiküszöbölttessék annak lehetősége, hogy hibás licit, vagy ellenjáték káros hatást gyakoroljon a játszmák eredményére. Mindössze 16 leosztás lesz, úgy, hogy a verseny este, illetve éjfélkor véget is ér. A győztesek 4 ezüstserleget és ezenkívül a helyezést nyertek ezüst plakettet kapnak. A nevezések legkésőbb szombat estig beküldendők az Ujságiró Clubba. Nem szükséges pároknak nevezni, nem fontos, ki kivel játszik, mert egyéni versenyről lévén szó, az egyes benevezettek játszák meg a kapott utasítás alapján a nekik kiosztott játszmákat.

Uj iparosok és kereskedők

Az iparhatóság a következők részére adott ki iparjogositványt: Magyar teherfuvarozók országos központi szövetkezete benzin, motalkó, olaj és gépzsír kereskedés; garazsirozás, Schwarcz József bádogos, Csáki Gyula kövező, Dencsák György kőfaragó, Deim Imre lakatos, Haty Ilona nőiszabó, Karikás Margit férfi és női fodrász, Király Lajos férfi és női fodrász. Majer Leó házi vászon, zománcedény, kötött árú kereskedés, ifj. Szatmári Gábor cipész, Jenei József borbély, férfi és női fodrász.

— Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!

Nincs többé drágaság! Hölgyek öröme!

Megnyílt Csapó-u. 19

Olcsó bolt

textil, kötöttáru, harisnya, csipke, fonál és kézimunka árai utólérhetetlenek.

Vasárnapi istentiszteleti rend

A REF. TEMPLOMBAN. A Nagytemplomban d. e. 10 órakor Molnár Ferenc, d. u. 5 órakor Kulcsár Ferenc; a Kistemplomban d. e. 9 órakor dr. Farkas Pál, d. e. 11 órakor Baja Mihály, d. u. 5 órakor Szenes László; Uj Dóczi tornateremben d. e. 10 órakor Uray Sándor; az Árpádtéren d. e. 10 órakor dr. Soós Béla; d. u. 3 órakor Nagy Dezső; az Ispotályban d. e. 10 órakor Kolozsváry Kiss László, d. u. 5 órakor Kulcsár Dezső; a Homokkertben d. e. 10 órakor Kovács József, d. u. 5 órakor Szilágyi László; Kerekestelepen d. e. 10 rakor Erdei Mihály, d. u. 3 órakor Udvarhelyi Gy.; Wolafikatelepen d. u. 3 órakor Fentős Tibor; a Nyilastelepen d. e. 10 órakor Mezey Béla, d. u. 3 órakor Mezey Béla; Csapókertben d. e. 10 órakor dr. Dancsházy Sándor; Horthy Közkórházban d. e. 9 órakor dr. Lencz G. Sándor; a Nyulason d. e. 10 órakor Illyés Sándor; Segényházban d. e. 10 órakor Szenes László; Egyeken d. u. 3 órakor Siposs Imre; Téglaskertben d. e. 10 órakor Birinyi János; Cucán d. e. 9 órakor Váry László; Ebesen d. e. 10 órakor Papp Géza; Pallagon d. e. 10 órakor Nagy Dezső; Bánk d. e. fél 10 órakor Bíró Béla Haláp, d. u. 2 órakor Bárdi Ferenc; Hármashegyen d. e. 9 órakor Bárdi Ferenc; Kösélyszegen d. e. 10 órakor v. Szabó Endre; Szikgáton d. u. fél 3 órakor Váry László; Nagycsere d. u. 5 órakor Bárdi Ferenc; Ondód-Vedresdülő d. e. 10 órakor Rápolty Árpád; Kunpálhalma d. u. 2 órakor Rápolty Árpád; Sámsoni úton d. u. 3 órakor Farkas Dezső; Diószegi úton d. e. 11 órakor Bíró Béla; Nagycserei iskolában d. u. 2 órakor Bíró Béla.

A RÓMAI KATHOLIKUS TEMPLOMBAN ÉS KÁPOLNÁKBAN. Rendes miserend reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Féltíz órakor nagymise. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és félegy órakor. A kápolnákban a mult vasárnapi miserend az irányadó.

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN Miklós ucca 3. szám. Vasárnap d. e. 9 órakor középisk. ifjúság egyházi énekórája. Utána exhortációt tart Labossa Lajos hitoktató-lelkész. D. e. 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Pass László alesperes-lelkész, ib. esperes. Este 5 órakor az esti istentisztelet elmarad ez alkalommal. Ugyanakkor a Filléregylet előadóestje lesz a templomban Gratz Gusztáv dr. előadásával.

A GÖR. KATH. TEMPLOMBAN reggel fél 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise; 10 órakor nagyszentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, d. u. fél 4 órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás.

Háromszobás,

kemfortos lakás, központi fütéssel, erkéllyel május elsejére kiadó a Központi Egyetemnél, Dóczy József ucca 8.

Auer Pál Debrecenben

Dr. Auer Pál ügyvéd a kiváló külpolitikai iró a jövő kedden Debrecenbe érkezik a Reform Társaság tagjainak meglátogatására. A társaság kedden este 8 órakor összejövetelt tart az Ujságíró Club nagytermében, fehér asztalnál, ahol dr. Auer Pál is felszólal és tájékoztatja hallgatóit a mai általános világhelyzetről és ebben a magyar kibontkozás lehetőségéről. Auer Pár gyakori külföldi utazásai alkalmával állandó érintkezésben van a külpolitikai körökkel és így a külső helyzet egyik legalaposabb ismerője. Itthon pedig, mint a Független Kisgazdapárt tagja az Eckhardt Tibor bizalmas hivei közzé tartozik és így az újonnan feltörő magyar ellenzéki politikának is hivatott ismerője.

Akik a vacsorán részt akarnak venni kedden délig jelentsék be igényüket az Ujságíró Club vendéglőjében, szóval vagy telefonon.

ALFONZO síléceinek nyomában...

A Bourbonok téli sportparadicsomában — Koncert a hóban — Amiről Alfonzo sítrénere mesél — Beszélgetés a cigányprimással, aki Rigó Jancsival muzsikált

Ruzsbach, 1937 január elején.

A Bourbonok téli sporthelye a Magas Tátrában, Ruzsbach hiába várta karácsonyra XIII. Alfonzo-t. A környező hegyeket és a hegyek lejtőit magas hó borította már november közepén, az egykori kráter ölében fakadó forrás mellett épült Thermia villát a spanyolok egykori és leendő királyának sógora már októberben lakályossá tette, azonban Alfonzo ezúttal nem jött el Ruzsbachra, alkalmasint azért, mert — mint ő maga mondotta volt — Madrid bevételének örömnapját szeretné megünnepelni itt, a Patri alján. A Thermia ormán büszkén leng a Bourbonok zászlója: kék mezőben három fehér liliom, a hegyek oldalai fehérbe öltöztek, ki tudja azonban: mikor tűzi ki ezt a zászlót a madridi királyi palota ormára Franco generális, a nemzeti csapatok vezére Hispaniában...

Tavaly ezen a vidéken élvezte a tél örömeit XIII. Alfonzo és már jóval karácsony előtt megérkezett ide a spanyol exkirály magyar si-trénere: adorjánfalvi Farkas György.

Ő mesélte nekem:

ALFONZO, HÁROM ALMÁVAL A HÁTIZSÁKJÁBAN SÍTURÁRA MEGY

— A múlt évben hetekig sielt a felség Ruzsbachon. Minden turájára elkísértem. Felmentünk a majdnem ezerkétszáz méter magas Pátriára, ahonnan a legszebb panoráma nyílik. Innen el lehet látni egészen Krakkóig, előttünk terül el a Dunajec panorámája, aztán a Magas Tátra hegylánca nyugattól keletig. Megmásztuk a Kicsorát, amelynek lesikló pályája páratlan a maga nemében. Alfonzo edzett férfiú. Télen, akárcsak nyáron, minden nap két-három órát lóháton tölt el, nagyszerűen ül meg a lovat. A sitúrákon, amelyeken részt vett jelenleg Amerikában élő fia is, mindig ő vezetett bennünket. Sohasem engedte, hogy valaki is segítse lábára felcsatolni a síléceket, maga vitte a hátizsákját, amelybe korán reggel becsomagolta egész napi cleségét: három almát, egy darab háromszöletű, staniolba burkolt sajtot s egy kis tábla vajat. A termosza erősen konyakozott teával volt tele.

— Általában zárkózott természetű ember, keveset beszél, azonban végtelenül szeretetreméltó, udvarias és rajong a sportért. A németet törve, kemény akcentussal beszéli, ha bemutattam neki egy ügyes christiania-t, addig kellett elmagyaráznom, amíg hibátlanul utánam nem tudta csinálni és aztán — ő magyarázta el nekem. Egészen elsőrendű vadász, de a vadászoknak abból a fajtájából, akik élve jobban szeretik a vadat. Emlékszem: Ruzsbachról a Pátriára mentünk fel és útközben találkoztunk egy vaddisznócsordával. Kocákkal együtt huszonhét disznó volt a csordában és öröme telt bene hogy látta a Pátria vadjainak gondatlan játszadozását.

— Egy helyen medvenyomokra akadtunk és a társaság több tagjai csodálkozott rajta, hogy abban az időben, amikor a néphit szerint téli álmát alussza a medve, a Kicsora oldalán medvenyomokat mutatott a hó. — Nevetve mondta: „A mackó megéhezett a barlangjában, kijött, hogy bankettet rendezzen és mire jólakott, visszament újra...“

RIGÓ JANCSI MESÉS VAGYONÁBÓL NEM MARADT SEMMI

Az idén csak februárban jön el Ruzsbachra Alfonzo, azonban sógorának, Zamojszky grófnak ruzsbachi fürdőjében nagyszerű a szezon. Karácsonyra, szilveszterre minden szoba megtelt és a mult esztendő utolsó éjszakáján hangos mulatsággal búcsúztak a vendégek az é-évtől. Koncert is ott volt szilveszter éjjelén és egy karlsbadi operaénekesnő, Paulus Erna — most indul indiai turnéra — kissé illuminált állapotban azt az ígéretet tette, hogy a koncertet másnap megismétli a hóban... Szavának hely is állt. A publikum síléceken ment ki a furcsa koncert színhelyére, sitalpakat kötött a cipője alá a művésznő is, a boyok kivitték a cimbalmot a hóba és a cigányok szánon utztak a hegy oldalához. — Síléceken énekelt a karlsbadi művésznő Schuberttől, Brahmstól, Mozarttól áriákat s a banda — cimbalmon és brácsán kísérte a klasszikusokat.

A koncertnek nagy sikere volt, megtapsolták az emberek az énekesnőt, hanem a primást is, akiről csakhamar kisütöttem, hogy a legendás nevü Rigó Jancsinak, Chimay hercegnő szerelmének az unokaöccse. Rigó Bélának hívják a primást, amint ő maga elmesélte nekem, Rigó Jancsi híres bandájából egyedül ő van életben.

— Huszonhárom esztendeje halt meg Rigó Jancsi — meséli nekem — és nem maradt utána egy fillér sem. — A familiája éhezik. Mi van velük? Én bizony nem tudom...

— Mint gyerek az ő bandájában kezdtem muzsikálni, Pesten, a Bodókávéházban, aztán elkísértem külföldi útjára is Jancsit, aki unokatestvére volt, egyazon nagyapja volt neki is, nekem is. Ott voltam nála, amikor Chimay hercegnőt megismerte és láttam a szépséges hercegnőt ülni a hangversenyeinken. Külön vonattal mentünk Párisba, frakkos inas cipelte a hegedűket, fehér kesztyű volt az inasok kezén. Rajtunk csillogó huszárruha feszült. A párisi Savoy terme zsufolásig tele volt és minden ujságban ott volt Jancsi arcképe. Tizennyolc tagból állt a banda, a pénz szakasztott úgy folyt, mint a pezsgő, nem jártunk másképp Párisban, csak fiakeren, cigányoknak sohasem volt és sohasem lesz olyan élete, mint volt a Rigó Jancsi bandájának...

És a Jancsi mégis nagy nyomorban halt meg.

— Amikor a hercegnő beleszeretett, felkereste a sógornőmet, a Jancsi feleségét és rengeteg pénzt adott neki. Valósággal megvette tőle. Bizony ez a pénz holtukig elegendő lett volna a családnak. De elúszott. Nem maradt belőle semmi és évekkel ezelőtt Berkes Béla, Sovánka Nándor, Radics Béla és Kóczé Antal — mindegyik bandájában játszottam — támogatták a Rigó Jancsi nyomorral küzdő családját...

*

...Egy cigány, egy király...
Mindegyiknek ugyanaz a sorsa...
Hiába: a kerék egyszer felmegy,
máskor lefelé gördül...

Paál Jób.

A Székely Társaság közgyülési összejövetele

Ma, vasárnap délután tartja meg a Debreceni Székely Társaság széles körben nagy érdeklődéssel várt ünnepi közgyűlését és ezt követő társasvacsoráját. A közgyülés délután 6 órakor kezdődik az Arany Bika üvegtermében, amikor dr. Darkó Jenő egyetemi ny. r. tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja tart elnöki megnyitót s utána beszámolás történik a Társaság évi munkálkodásáról. A közgylés ünnepélyességét adja meg a válogatott műsor, mely a Himnusz éneklésével kezdődik, emlékbeszédet mond báró Orbán Balázsról, a kiváló székelyföldi tudósról és közéleti férfiuról dr. Szondy György, magyar és székely dalokat énekel zongorakíséret mellett Papszász Stefike, elbeszéléseiből felolvas Gáspár Gyula. A műsor a székely himnusz eléneklésével zárul.

A közgyülés után bartáságos társasvacsora lesz az Arany Bika Bocskay termében, melyen kétfogásos vacsora kenyérrel és kiszolgálással 1 pengő 70 fillérbe kerül. A hagyományos közgyülési vacsorára igen szép számmal jelentkeztek az erdélyi származású debrecenieken és vendégeiken kívül a vidéki városokból is. A jelek szerint a közgyülés és társasvacsora kiemelkedő találkozási alkalma lesz mindazoknak, kik vágykoznak erdélyi kedves meleg hangulatu felelevenítésére.

A Székely Társaság szívesen lát minden érdeklődőt. A műsoros közgyülésre a belépés teljesen díjtalan; akik még vacsorajegyet óhajtanak, a közgyülés alkalmával is bejelenthetik igényüket a Társaság vezetőségénél.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város házikezelésében levő szikgáti gazdaságban termelt terményeiből 600 q árpaszalma, 50 q búzapolyva, 30 q árpapolyva és cca 20 q lenmag a folyó évi január hó 15. napján délelőtt 10 órakor a város gazdasági ügyosztályban (Városháza, félemelet 12. sz. szoba) tartandó nyilvános árverésen eladásra kerül. Az eladásra kerülő termények a szikgáti gazdaságban, az árverési feltételek pedig a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Polgármester

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város lakosságának figyelmét a belföldön termelt leveles, vagy vágott dohány forgalomba hozatalának, vásárlásának és tiltott birtoklásának tilalmára nyomatékosan felhívom azzal, hogy azok ellen, akiket dohányjövedéki kihágásban tetten érnek, tekintet nélkül vagyoni, vagy családi körülményekre, az illetékes hatóságok a törvény teljes szigorával fognak eljárni. Külön nyomatékkal hívom fel ezekre a dohánytermelők és dohánykertészek figyelmét annál is inkább, mert az illetékes hatóságok azok ellen, akik dohányjövedéki kihágást követnek el, a jövedéki büntető eljárás mellett a dohánytermelésből való kizárást is minden esetbe nalkalmazni fogják. — Kölcsey Sándor, polgármester.

Szökés a sárga házból

Filmtörténet * Irta: NAGY VINCE

Copyright by Magyar Szinpadi Szerzők Egyesülete.

(Folytatás.)

Mercedes tapsol örömében és Carlos nyakába ugrik. Hosszasan csókolják egymást. A leány fel akarja használni a jó hangulatot. Tréfásan, mélyen meghajol:

— És most legfőbb Ura ma Parancsolóm, volna még egy kérésem: azt a szegény Cavallerot se engedd megpenészedni a börtönben.

Carlos dühösen felugrik:

— Azt a komisz lázadót pártolod? Annak nem kegyelmezek. Barras és Cavarello holnap már nem él!

Mercedes könyörögve s egyre fokozott irtózattal:

— Ne légy hozzájuk ilyen kegyetlen.

Carlos ördögi kacajjal:

— Hát már ez is kegyetlenség? Mit sejtettek, mi következhetik ezután?

Hosszan nézi Mercedest. Majd arcán egy gonosz, torz kifejezés jelenik meg. A lány rémülten összeborzong e nézés alatt.

Carlos:

— Mondd csak, drágám, miért fekszik a szíveden annyira ennek a szájhősnek élete? (Szinte dühöngve ráordít): Valld be, hogy szeretőd!

Mercedes zokogva a földre rogy és élénken tiltakozik:

— Hogy mondhatsz ilyet!?...

Carlos kissé megenyhülve:

— Hát jó. Talán nem a szeretőd, hanem vőlegényed. Vagy ha hozzám jönnél nőül, megcsalnál vele!

A leány borzadozva minden tagjában remeg. Carlos vérben forgó szemekkel sétál. Valamit forral magában. Egyszerre sátáni mosolygással fordul a leányhoz:

— Hát hallgass ide, egyetlen szerelmem. Próbát teszek, vajjon annyira szeretsz-e, ahogy mondtad. Látni akarom, képes vagy-e senki sorsával törődni az én kedvemért. Mi holnap délben megesküszünk és ugyanaz a déli harangszó lesz a jeladás hóhérommak, hogy az új guillotint bárm ember nyakán kipróbálja. Ezek lesznek: (az őrület kéjével szürcsölve tagolja a szavakat) Barras... Don Cavallero... és Alba.

Mercedes eszméletlenül hanyatlik végig a földön.

31.

A harctér mögött ritkás erdőben tábori kórház egy fabódéban. Bent vaságyakon és földön sebesültek. Kivül is földön, hordágyon betegek, sebesültek feküsznek. A helyiség közepén primitív műtőasztalnál orvosok operálnak. — Egyik sebesült után a másik kerül az asztalra. Lázas sietség. Kivülről időnként erős ágyuszó hallatszik be.

Két sebesültvivő hordágyon újabb sebesültet hoz. Az egyik szanitész azonos Carlos volt ápolójával.

Orvos felemeli a takarót az újonnan hozott sebesültről és felkiált:

— Gyorsan az asztalra vele. Haslövés!

Közben a sebesültek nyögnek, jajgatnak, sóhajtoznak. Egy-egy erősebb ágyúdörrenésre felugrik fekvőhelyéről, majd idegsokkos zokogással visszahanyatlik.

Egyik sebesült:

— Az isten pusztítsa el azt, aki nekünk ezt a sok szenvedést okozta!

Másik sebesült újságot ráz kezében:

— Itt a mosolygó arca ennek a szörnyetegnek! Jönne ide, nézné meg sebeinket, hallgatná meg jajgatásunkat!

Carlos volt ápolója elveszi az újságot és nézi az első oldalt. Középen Carlos arcképe és nagy tudósítás, hogy Macchiavellos államfő másnap délben tartja esküvőjét Alba lányával, ugyanakkor a Szent Bonifác-téren kivégzik Barrast, Don Cavallerot és Albát.

Ápoló elsápad. Kiejti a lapot kezéből. Majd felocsudik.

— Rémes!... Ezt már nem nézhetem tovább, akármi lesz is velem! — suttogja maga elé s azzal kirohan.

Óriási dörrenés reszkettetí meg a levegőt. Valahol a közleben csaphatott le egy gránát.

Künt az erdei úton tépett ruhájú, poros, piszkos katona vágtázik sapka nélkül a tábori kórház felé. Itt leugrik a tajtékos lóról és berohan a bódéba. Carlos volt ápolója meglátja a gazdátlan lovat, felugrik rá és üti-veri, úgy hajtja a főváros felé.

A futár elordítja magát a helyiségben:

— Áttörték a frontunkat! Minden meneküljön!

Irtózatos pánik. Ordítás, sikoltozás. Orvosok hiába igyekeznek rendet teremteni. Betegek, sebesültek, vánszorogva, bicegve taszigálják egymást az egyetlen kijáratnál.

Ujabb, az eddigieknél hatalmasabb dördülés, utána éles csattanás. Pár pillatan mulva már lángokban áll a kórházbódé, teteje beszakítva. Előtte szerte széjjel holttestek és vergődő sebesültek a földön. Most már egész közelről kattog a gépfegyver és dobpergésszeren dörögnek az ágyúk.

33.

Szobrász-műterem. Carlos emelvényen egy trónszéken ül, római tógában, fején tölgykoszorú. Fiatal szobrász mintázza életnagyságú szobrát. Kis idő mulva Carlos felpattan, a készülő szoborhoz siet s kiváncsian nézegeti.

— Nem elég kemény! Nem elég parancsoló!

Szobrász: — Pedig Elnök Ur legfőbb parancsa szerint Nérót egyesítettem benne saját fenkölt személyével.

Carlos: — Az nem elég! Néró, Julius Caesar, Napoleon és Én egyesüljünk a szoborban!

Visszaül a trónszékbe és kegyetlen kifejezésbe mereviti vonásait.

34.

Főtér a templommal. Előtte felemelvény. Ifjú Trabuccos hóhérruhában, néhány pribékkel állítgatja a gillotint. A nép egyre gyül. Közbeszólások röpködnek.

Egy rongyos alak: Csufot ne vanljatok az első nyakazásoknál!

Trabuccos: Ne félj, öreg, egy óra mulva már kuglizhatsz a három lázadó fejével.

Hangos nevetés a tömegben.

Egy komoly polgár: Elég szomorú, hogy ilyen kiváló hazafiaknak ez legyen a sorsuk!

Egy vén asszony rikácsolva: Hallottátok, emberek? Védi a gazembereket! (Mozgás, zúgás.) Rendőr! Fogják el! Ő is lázadó!

Egyre többen kiabálnak rendőrért és a komoly polgárra mutokatnak: Ez az!

Rendőr kérdésére, hogyan meri védeni a kivégzendőket, polgár bátran mondja:

— Ők is védtek minket. Nem akarták engedni, hogy egy céltalan háborúba belevigyenek minket.

A tömeg üvölt, öklök emelkednek a levegőbe. Rendőr elvezeti a polgárt.

35.

Képviselőház elnöki szobájában elnök, fekete ruhában, megnyugtatni igyekszik Mercedest és anyját, akik fekete selyem ruhában, fejükön fekete csipkekendővel izgatottan, sápadtan ülnek.

Mercedes: De elnök úr, hát nincs már egyetlen igazi férfi sem a képviselőházban, nincs egész Transatlanticban, aki megszabadítaná az országot ettől a tigristől?

Elnök: Csendesen hölgyeim, meghallhatja valaki. De hogyan lehet képes Ön arra, hogy szeresse és férjhez menjen hozzá?

— Már nem szeretem. Utálom, undorodom tőle. Egy káprázat volt az egész. Elmult. Legyen nyugodt elnök úr, én tudni fogom kötelességemet. Azzal finom művü kis tört húz elő kivágott ruhájából, majd gyorsan visszarejti.

Elnök: Istenem. Milyen borzalmas percek ezek!

Falióra háromnegyed 12-őt mutat.

Elnök: Kezdődik az „ünnepi" ülés. Hölgyeim, legyenek erősek. Várják meg itt üzenetemet, hogy mikor indulhatunk.

36.

Ismét a főtér. Hozzák az elítelteket. Trabuccos fején skárlátkörös csuklyával, melyből csak arca látszik ki. Kis angol pipájából pöfékel. Tömeg zajong, zsibong. Rendőrök nehezen szoritanak kis átjáró utat, amelyen börtönőrök vezetik egyenkint a megláncolt Barrast, Cavallerot és Albát Cavallero kihívóan, bátran nézeget körül. Barras csendesen, nyugodtan lépked. Alba megtörten, beesett szemekkel, alig birja vonszolni magát.

Tömeg izgatottan tolong, kiabál, bámészkodik.

Ifju Trabuccos az emelvényre érkezőknek egy fapadot mutat:

— Na, ide leülhetnek. Amíg a parlamentből ideér a lakodalmi menet, addig még pihenhetnek pár percet, hogy annál könyebben sétáljanak majd át a túlvilágra!

Köp egyet és a tömeg felé röhög.

37.

Képviselőház ülésterme. Elnöki szék felett az óra 11 óra 50 percet mutat. Elnök és képviselők elfoglalják helyeiket. Már csak felényien vannak. A többi elesett a harctéren. Néma dermedt csend. Hátul széttárul a szárnyas ajtó. Két alabárdos jön s megáll két oldalt. Most Carlos lépdel a miniszterelnöki székhez, dísz-egyenruhában, feltartott fejjel, gőgös, kegyetlen arccal.

Elnök és képviselők felállva éljenzenek. Elnök megnyitja az ülést és átadja a szót az államfőnek.

Carlos (mellén keresztbe fonva karjait):

— Tisztelt képviselő urak! Két fontos bejelentést óhajtok tenni.

Következő szavai alatt egy tisztviselő siet fel az elnökhöz s egy pecsétes borítékot nyujt át. Carlos az elnökhöz félháttal fordulva beszél, nem látja, mi történik az elnök körül.

Elnök felnyitja a borítékot és izgatottan olvassa a rendőrfőnök hivatalos jelentését, mely szerint az állami tébolyda egyik ápolója, aki jelenleg mint szanitész a harctérre van beosztva, a frontról megszökve azt a bejelentést tette, hogy Macchiavellos államfő azonos Carlos Braco elmebeteggel, aki néhány hónap előtt megszökött a tébolydából. A rendőrfőnök sürgősen lenyomozta az ügyet. Az elmegyógyintézet orvosai és ápolói, valamint Carlos Branco felkutatott, helyben lakó szülei is felismerték Macchiavellos fényképében Carlos Brancot. Portorico rendőrfőnöke viszont most tudatta telefonon, hogy ott Macchiavellos nevű egyén, vagy család sohasem lakott.

A rendőrfőnök gyors intézkedést kér. Karhatalmat felajánlja. Két detektívet és Branco volt ápolóját kiildi egyidejüleg.

Elnök arca sugárzik az örömtől. — Gyorsan pár sort ir, az irást átadja a tisztviselőnek és sug neki valamit. — Az elsiet. Pár pillanat múlva két hatalmas detektív jelenik meg Carlos mögött egyik ajtóban és lesi az elnök intését.

Carlos:

— ...ezért üzentem meg a háborút San Philippónak. Igaz, hogy az ellenség áttörte frontunkat és országunk területén áll. De mi nem ijedünk meg! Ha kell, az ország minden épkézláb férfitagját 18 évestől 60 éves korig oda fogom dobni a harctérre. Önök is, akik még megmaradtak, ki fognak vonulni a frontra és abban a boldog tudatban áldozhatják vérüket e Lazáért, hogy itt maradok én és gondoskodom az országról.

Amint ezeket elharsogja, kissé megpihen és az órára tekint, amely 11 óra 55 percet mutat.

— Másik bejelentésem, hogy pontban 12 órakor tartom esküvőmet Alba Mercedessel s erre az ünnepélyes aktusra meghívom a képviselő urakat...

Elnök bátor hangon és gyorsan:

— Engedje meg szeretett államfőnk, Don Rodrigez Macchiavellos, Portorico nemes szülötte... (Carlos meglepetten néz az elnök felé, nem erzi a gunyt annak szavaiban) ...ha most egy sürgős bejelentést teszek.

Közben fejével int a detektíveknek. Azok csendben közvetlen Carlos mögé jönnek.

Elnök felmutatja a pecsétes levelet:

— Most értesített a rendőrfőnök, hogy kétségtelen bizonyítékok szerint — feláll s Carlosra mutatva kiáltva folytatja — ez az alak itt nem Macchiavellos, hanem egy közönséges bolond, névszerint Carlos Branco, aki néhány hónap előtt megszökött az elmegyógyintézetből.

Tabló. A detektívek megragadják és keményen tartják. Az toporzékol, rugakapál s kiabál:

— Hazugság! Nem igaz!

A képviselők mintegy lidércnyomás alól szabadulva felugrálnak, tapsolnak, nevetnek, brávóznak.

— Őrült! Bolond! Gonosztevő!

Most szemközt Carlossal fehér ápolói köpenyben megjelenik egy ajtóban Carlos volt ápolója s lassan lépked Carlos felé, szemeit le nem véve volt ápoltjáról. Carlos egyszerre észreveszi. Szemeik egymásba kulcsolódnak. Carlos kezd elcsendesedni, feladminden ellenállást. Folyton az ápolót, annak sötét, szemrehányó tekintetét figyeli. Carlos arckifejezése egyszerre enyhül. —

Budapesti tartózkodása alatt

egyben kurázhat is modern KIZÁRÓLAG diétás penzióm-ban. A legkényesebb igényeket is kielégítő kényelem polgári árakon.

CUKORBAJ és minden más anyagcserebántalom egyéni diétája a legszakszerübb vezetés mellett. Nyerskoszt, gyümölcs, hízó és soványító diéták.

Budapest, XI., Vincellér u. 37. Telefon: 26-83-07.

Ebéd bejáróknak is. Diétás főzőkurzusok, vidéki úrihölgyeknek bentlakással is. Vezető tulajdonos **G. Almási Iza**, diplomás diet-asszisztensnő.

Lassankint a félelem, majd az ijjedt kétségbeesésbe megy át.

Apoló odaér Carloshoz, karjait mellén összefonja és korholó, kemény hangon rászól:

— Carlos Branco! Mit tettél? Mit tettél?

A képviselők elámulva, halotti csendben figyelik a jelenetet. Carlos most teljesen megtörik és sötéten, gyáván, mint egy megvert kutya néz fel riadtan az ápolóra. Majd akadozva, gyermekes reszketéssel mondja:

— Ne tessék haragudni! Csak játszani akartam egy kicsit az emberekkel. — Most durcás dühvel mutat a képviselőkre: — Ők az okai mindennek! Miért hittek el mindent nekem és miért engedelmeskedtek vakon minden buta parancsomnak!?

Távoli harangszó hallatszik. Carlos meghallja, megriad és majdnem sírva nyöszörgi az ápoló felé:

— Jaj, tessék hamar hazavinni engem a sárga házba!...

38.

Főtér a gillotinnal. Erős harangszó a közelből. Óriási izgalom. Az emberek a tömegben ágaskodnak, lökdösődnek. — Harangszó elhallgat.

Trabuccos Barras vállára üt:

— No, öreg úr, öné az elsőség! Gyerünk!

Barras felemelkedik s a gillotin felé indul. Ebben a pillanatban harsogó szirénabúgás velőtrázó sivítása hallatszik, egyre erősödve. Mindenki a hang irányába fordul. Hóhér és elítéltek is.

Hatalmas nyitott rendőrautó robog az uccákon s a főtérre érkezik. A tömeg ijedten utat nyit s az autó az emelvényig halad. A kocsiban a parlament feketeruhás tisztviselője áll egy fratot lobogtatva, karjába Mercedes kapaszkodik lobogó hajjal, vállára csúszott csipkekendővel.

Tisztviselő az emelvényre rohan, int a hóhérnak, majd a nép felé fordulva, felolvassa a képviselőház elnökének kiáltványát:

— „Kivégzés és esküvő elmarad. — Foglyok szabadon bocsátandók. — Macchiavellos azonos Carlos Branco szökött elmebeteggel. Már ismét fogoly s útban van a bolondok házába. Visszatérünk az alkotmányos élethez. Azonnal beszüntetjük a céltalan háborút! — Manuello sk., házelnök."

A tömeg egyszerre tomboló tetszészajba tör ki. Hurráznak, brávóznak, kendőket lobogtatnak. Emberek egymás nyakába borulnak és összecsókolóznak.

— Éljen Barras! Éljen Alba! Éljen a béke! Éljen a szabadság! — harsog az egész téren.

Mercedes felsiet az emelvényre s apja karjaiba borul. Hosszan csókolják egymást.

Cavallero atszellemülve nézi a kipirult, boldogságában megszépült leányt.

Mikor Mercedes kibontakozik apja karjaiból, Cavallerohoz fordul s kezét nyujtva mindja:

— Meg tud nekem bocsátani?

Cavallero néma áhítattal meghajlik és kezet csókol.

(Vége.)

Szakszerü modern keretezés
Berger
üvegáruházban
Piac ucca 58.

Asszonyoknak

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Legújabb divat: Kézimunkázni!

Soha még ilyen divat a kézimunka nem volt, mint most. Még nagyanyáink korában sem. A hölgyek — úgy látszik — visszanőiesedtek és még túlzottabb formában űzik ezt a „mesterséget", mint a hajdani lányok. Ma társaságban, kávéházban, még a vonaton is lehet látni kézimunkázó asszonyokat, lányokat. Valami vad szorgalom, teremteni akarás látszik rajtuk.

MEGLEPŐEN FIATALIT
a Debrecenben egyedülálló
OXIGÉNES arcfürdő
KISS BÖSKÉNÉL, Piac ucca 61.

Hát nézzük, mi az, amit kézimunkáznak? Először lakásberendező kézimunkákra vetik magukat. Legnagyobb divat a kis csillagokból összeállított, vékony, fehér cérnából horgolt, kis biedermayer terítő. Azután fehér batisztot kiazsuroznak és ezt is körülhorgolják vékony csipkével, ezüst tálcára gyönyörű. Párnákat kötnek és horgolnak. Azután mindenféle otthoni foltos batyuból összeszedett szövetdarabokat fantasztikus módon egymás mellé állítanak és máris kreálnak egy új párnát a modern lakásba. Nippek alá ismét csak horgolnak vékony cérnából. Általában a horgolás most ismét divatos.

Megtérül fáradsága, ha
felkeresi
Frisch József ékszerészt
szent Anna u. 5. alatt. Törtaranyat legmagasabb árban veszek

Na azután, hogy ne menjek messzire, itt van ez a nagy pullover kötés és ruha horgolási mánia. Mindenki köt magának, gyermekének, uranak, anyjának, egyéb rokonának egy pullovert, vagy sált, vagy sapkát, vagy kesztyűt. Legújabban olyan szenzációs, horgolt gyapjú ruhákat látni, hogy az ember nem tudja megkülönböztetni a gépi kötéstől. Oly egyszerű pedig az egész. Figyeljék meg csak hölgyeim: elkezdjük a szoknyát, miután alaposan mérteket vettünk öt nagy pálcika, öt kis pálcika és a következő sorban megfordítva, a kis pálcikák fölé öt nagy láncszemet egyszeri rátekeréssel és öt kis pálcikát az előző sor nagy pálcikáiba. A derékától cca 20 centire elkezdünk fogyasztani, minden sorban egyet vagy kettőt. Veszünk öv szalagot, erre rávarjuk a szoknyát és esetleg zipzárral zárjuk fent. Ehhez horgolhatunk ugyanilyen horgolással egy jumpert nagy reverekkel színes gombokkal és övvel. Roppant csinosak. Minden színben készítik ezeket: legtöbbje fekete zölddel, vagy sötétkék pirossal.

Modern Idei Nagy estélyi frizura Kreaciók
Hatvan u. 6. Tel. 34-59

A siszezon roppant kedvez ennek az „iparnak". Aki sietl mar augusztusban elkezdte kötni vagy horgolni sipulloverjét a hozzá való sapkával, kesztyűvel és zoknival. No, persze, a sálról sem szabad megfeledkezni. Szenzációs sálakat kötnek a hölgyek olyan fantasztikus kötéssel, hogy szinte elbámul láttukra az ember. Egy kis ügyesség és máris gazdagíthatjuk garderobunkat.

Akinek kisgyermeke van, annak azután állandóan van munkája. — Egy cseppség mindenben édes, de legkedvesebb abban a ruhában, amit az édesmamája horgolt, vagy kötött neki, különösen, ha az édesmama egy kicsit is ügyes. Nagyon bájos nadrágocskát készítenek két kantárral, ami alá kis fiús kihajtós ingecskét kötnek tág, egyszerű kötéssel.

Itt vannak azután az ágykabátok. — Ebben is hallatlanul nagy luxust fejtenek ki a hölgyek. Rózsaszín és kék színekben díszítik őket. Van most egy remek, Párisból ideexportált ágykabátfazon: kötünk, vagy horgolunk két ujjat, de nyitva hagyjuk alul, csak a csuklónál fogjuk össze s a hátra ráterül a két ujja közötti szélesség szabadon. Csak a nyakban tartja egy kis sodrott zsinór.

Tehát fel Hölgyeim, a munkára. Jó mulatást!

—

DIVATPOSTA.

TAVASZI TOILETTEK. Abban igaza van, hogy már úgy kell garderobját megválasztania, hogy azok már tavaszra, sőt nyárra is szóljanak. Egy tavaszi kosztüm feltétlenül szükséges, csináltasson szürke flanellt barna és sötétkék accesoirekkel és blussal, azután egy átmeneti kabátot, esetleg kéket, vagy drappot ez alá pedig egy megfelelő színű könnyű köpeny is mindig divatos lesz és egy selyemkosztüm is csinos fehér bluzzal. Selyemcsipke menyasszonyi ruhájával pedig 5—6 évre ellátta magát nagy estélyi ruhával. Üdv.

TERI. Ne haragudjon, hogy levelére csak most válaszolok, de nagyon sok levélre kell válaszolnom. Szeretném, ha feljönne Pestre, mert személyesen jobban meg lehetne problémáit tárgyalni. Örülök, hogy fekete csipke ruhája olyan jól sikerült. Üdvözlet.

BÁL 1937. Ezüsttel átszőtt fehér estélyi ruhát ajánlok, sima szűk szoknyával, hátul turnüros résszel, frakk derékkal, négyszögletes kivágással, pici nyitott puffos ujjakkal. Egy fehér sűrűn húzott keppet (tüllből) csináltathat hozzá. Üdvözlet.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címere, Budapest, Teréz körút 44. küldjék.

Konyha

HETI ÉTLAP:

HÉTFŐ. Ebéd: Köménymagleves, gombás rostélyos rizzsel, narancs. — Vacsora: Felvágott, tea, sült burgonya.

KEDD. Ebéd: Karfiolleves, töltött borjúhús, paradicsomos káposzta. — Vacsora: Heringsaláta, tea, pirítóskenyér.

SZERDA. Ebéd: Paradicsomleves, dinszelt marhanyelv, borsó, aima. — Vacsora: Karfiol vajban.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Rizsleves, borjú becsinált, burgonya, gesztenye főve. — Vacsora: Rántott kolbász grízzel.

PÉNTEK. Ebéd: Halleves, túrós metélt, gyümölcs. — Vacsora: Szárdinia, tea, sajt, vaj.

SZOMBAT. Ebéd: Karalábéleves, fasirt, lencse, gyümölcs. — Vacsora: Gombás tojás uborkával, rizs tejszinnel.

VASÁRNAP. Ebéd: Raguleves, rántott csirke, roseibni almásrétes. — Vacsora: Pirított borjúmáj, maccaronival.

VENNI AKAR VALAMIT? A FÜGGETLEN ÚJSÁG HIRDETÉSE BIZTOSAN HOZZAJUTTATJA LEGGYORSABBAN A KIVÁNT TÁRGYHOZ!

RECEPTEK

FINOM PORHANYÓS TÉSZTA. 14 deka friss kemény vajat elosztunk néhány kis darabra. Ezt 21 deka lisztbe, 8 deka porcukorral, egy egész tojással és egynek a sárgájával, kevés citromlével deszkán alaposan összegyurjuk. Forró sütőben megsütjük pité alakban, közepébe tetszésszerinti ízt, vagy krémet teszünk. Vaniliás cukorral megszórva tálaljuk.

DOBOSTORTA-MÁZ. 14 deka cukrot hideg vízbe mártunk s tűzön addig keverjük, amíg habos, folyó, csillogó nem lesz. Ekkor melegen a tortára öntjük, ha nem folynék, meleg késsel is el lehet rajta simítani. Száraz és hűs helyen tartsuk, amig fel nem tálaljuk.

MOGYORÓS CSÓK. 14 deka mogyorót finomra darálunk, 14 deka porcukorral, két tojás fehérjével, egy-egy kinyomott citromlével összegyúrunk. Kinyujtjuk vékonyra pogácsa szaggatóval és izzel mindegyik lapot vékonyan megkenünk, a másik lapocskát rétesszük és sütőben megszárítjuk.

DERÜSSZELETEK. 25 deka cukrot, 7 egész tojással, kis narancslével, egy lereszelt héjával összekeverünk, 10 deka vajat keverünk hozzá, negyed kiló lisztet. Vajas tepsibe rakjuk, a keveréket beletesszük és megsütjük. Ha kihült rudakat vágunk belőle, baracklekvárral megkenjük és kettőt egymásra téve tálra tesszük.

Rizs csokoládékrémmel. Egy negyed kiló rizset háromnegyed liter tejben, negyed liter vízben, egy csepp sóval, egy egész kis vaniliával, három kocka cukorral, puhára főzünk, vigyázva, hogy a szemek egészben maradjanak. Ha kihült, talpas poharakba öntögetjük, de csak félig legyen vele a pohár és a következő krémmel öntjük le: 20 deka reszelt csokoládét, 20 deka porcukorral, négy egész tojással hidegen egy negyd óráig folyton keverjük, azután egész lassu tűznél folytonos keverés mellett addig keverjük, amig hólyagosodni kezd, akkor levesszük a tűzről, hidegen tovább keverjük pár percig, mikor egészen kihült, tizenöt deka vajat hozzáadunk. Ezzel megtöltjük a poharakat. De lehet hosszú, vagy mély üvegtálba is rakni. Nagyon fínom, kínálásra alkalmas deszszert.

—

Háztartási tanácsok

Kifujt, vörös, felrepedezett kéz, nagyon csunya és gusztustalan. A legtöbbet mindig a kézre kell adni egy asszonynak. Ha a konyhában sokat vagyunk és ezáltal kezünk bőre romlik, minden este mossuk meg meleg vizzel és lanolinnal, vagy glicerinnel kenjük be, huzzunk rá keztyűt, nehogy az ágynemű megzsirosodjék tőle és reggel ismét meleg vizzel mossuk meg, de mosdás után nagyon alaposan szárazra töröljük.

Viaszfoltokat ruhaneműből úgy veszünk ki, hogy miután a ruhából gyengén kidörzsöljük a viaszot, benzinnel átdörzsöljük.

Megszünt iparok és kereskedések

Az elsőfokú iparhatóság a következők iparjogosítványát szüntette meg: Debreceni Kereskedelmi Szövetkezet árpa, rizs, borsóhántolás és forg., Benedek László tej, tejtermék, tojás, kenyér, Benedek László fagylalt keresk, Benedek László gyümölcs, déligyümölcs, Molnár Lajos fuvaros, Herskovits Ferenc cipész és cipőkereskedő, Révész Géza csizmadia, Molnár József csizmadia, Ónodi Kálmán hentes, Soós Kálmán cipész és csizmadia, László Mihályné mészáros, Kiss Jenőné, szatóc, Király Albert autószerelő.

Meghalt Csapó László, Debrecen város főpénztárnoka

Súlyos vesztesége van Debrecen város tisztviselőkarának: Csapó László tb. tanácsnok, városi főpénztáros szombaton, 56 éves korában meghalt.

Csapó László egyik legkiemelkedőbb értéke volt a városi tisztviselőkarnak. Rendkívül buzgalommal, leikesedéssel végezte munkáját, mintaképe volt a rendszerető hivatalnoknak. Hivatalában mindig előljárt példaadásban. — Nemcsak hivatali szempontból volt kitűnő tisztviselő, akire felettesei mindenkor számíthattak, hanem a felekkel szemben is igazi előzékenység élt benne. Mindenkinek megtett, amit tehetett, minden kérést teljesített, ha módjában volt. Szerették nemcsak felettesei és hivataltársai, hanem azok is, akikkel hivatalosan érintkezett.

Csapó László 35 évvel ezelőtt, 1902-ben került a városhoz. Először a számvevőségen dolgozott, majd a házipénztárhoz osztották be. Olyan elsőrendű munkaerőnek bizonyult, hogy 1912-ben már főpénztárosnak nevezték ki. Alig négy évvel később megkapta a tiszteletbeli tanácsnoki címet, ami különös kitüntetést jelent olyan tisztviselőnek, aki nem a fogalmazási szakban teljesít szolgálatot. Működése alatt számtalan elismerést kapott. Munkaszeretete sohasem csökkent, egészen az utóbbi időkig példátlan szorgalommal látta el nehéz és felelősségteljes feladatát. Hónapokkal ezelőtt kezdett betegeskedni, de munkáját továbbra is rendszeresen ellátta. Betegsége a közelmult hetekben annyira elgyöngítette, hogy felettesei több alkalommal tanácsolták számára, hogy menjen szabadságra. Karácsony előtt, a szokásos hivatalvizsgálat alkalmával Zöld József helyettes polgármester, amikor látta a főpénztároson a betegség jeleit, felszólította a kiváló tisztviselőt, hogy haladéktalanul menjen beteg szabadságra, mert olyan állapotban van, hogy okvetlenül pihennie kell.

Csapó László azonban nem fogadta meg a tanácsot és még karácsony után is bement a hivatalba. December 30-án azonban annyira rosszul érezte magát, hogy betegszabadságot kért. Helyettesítésével Kiss Ferenc ellenőrt bízták meg. Csapó László azonban még másnap is bement a hivatalba, hogy megnézze, nincs-e szükség valamilyen tanácsra utódjának. Aznap este azonban olyan súlyosra fordult az állapota, hogy be kellett szállítani a Horthy Miklós-közkórházba.

A kórházban az orvosok megállapították, hogy Csapó Lászlót súlyos májbetegség támadta meg. Látták, hogy állapota válságos és ezért dr. Balogh Ádám főorvos december 7-én műtétet hajtott végre rajta. Az operáció annak ellenére, hogy kitűnően sikerült, már nem tudta megmenteni a beteget s Csapó László szombaton délután 2 órakor meghalt.

Hozzátartozóin, kollégáin, ismerősein és barátain kívül mindazok mélységesen gyászolják az 56 esztendős korában elhunyt városi főpénztárost, akik ha nem is voltak vele közelebbi ismeretségben, de érintkeztek vele hivatali működése kapcsán és gyászolják mindazok, akiken embertársai iránt érzett szeretete és jósága segítséget nyujtott.

Csapó László Debrecen kultúréletében is jelentős szerepet töltött be. Egyik vezető tagja volt a Városi Dalegyletnek. A dalkultúra érdekében rendkívül nagy és jelentős működést fejtett ki. Nagy szeretettel s ügybuzgalommal foglalkozott Csapó László a galamb- és baromfitenyésztéssel. Egyik vezetője volt a galamb- és baromfitenyésztők egyesületének és ebben a minőségében is igen nagy érdemeket szerzett.

Debrecenben mindenki osztatlan részvéttel fordult Csapó László özvegye és három leánya felé. Az elhunyt főpénztárost kedden délután 3 órakor temetik a Köztemető díszravatalozójából.

Igen nagyszámu tenyészállatot jelentettek be a tenyészállatkiállitásra

A március 17—22. napjain rendezendő országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár iránt az azon részt venni kívánó gazdák körében máris az előző évek szép sikerű kiállításai előtt tapasztaltat meghaladó nagyfokú érdeklődés mutatkozik. Az idei kiállítás korai időpontja miatt a tenyészállatok csoportjában már január 6-án lejárt a jelentkezési határidő és ezért az összes hazai neves nagytenyészetek, valamint a fejlett köztenyészeteket magukban foglaló tenyésztő egyesületek siettek jelentkezésükkel részvételüket biztosítani. A bejelentések száma már a határidő lejárta előtt az összes tenyészállatcsoportokban meghaladta a tervezett kereteket, ennél fogva a jelentkezési határidőt semmiesetre sem fogják meghosszabbítani.

Az eddig átvizsgáli bejelentesekből is már örömmel lehet megállapitani, hogy a kiállítás állattenyészlesünk örvendetes továbbfejlesztéséről fog számot adni, a gondosan kiválogatott és felülvizsgált tenyészanyag kivétel né.kül igen magas szintáját képvisel és egészen rendkívüli teljesítményü és tenyészértékü állatok is fognak szerepelni a kiállításon.

A kiállítás bejelentési határidejét a rendezőbizottság (címe : Budapest, IX., Köztelek ucca 8. sz., telefon : 18-79-54.) a többi csoportokban február 1-ében állapította meg.

Felemelik a budapesti lapok árát

Sor kerül a vidéki lapok ár-rendezésére is — Legtöbb vidéki városban felismerték a helyi sajtó támogatásának szükségességét

Az elmult hetekben a budapesti napilapok között olyan tárgyalások folytak és olyan megállapodások történnek, amelyek az egész napisajtó szempontjából fontosak és lényegesek, mert **a budapesti napilapok árkérdését tisztázzák, szabályozzák és lehetőleg megoldás felé viszik.**

Ezek a megállapodások a **sajtó létalapjainak megóvása szempontjából fontosak.** Az utolsó évek versenyében a napilapok áralakulása olyan utakra vezetett, hogy a lapárak nem fejeztek ki tulságos sok realitást, nem voltak arányban az előállítási költségekkel. **A lapok előállitási költségeiben nagy eltolódás mutatkozott** az utóbbi időben, amiről a közönség vajmi kevés tudomással birt, de amelyet annál inkább éreztek a lapvállalatok.

A papir ára az elmult év folyamán körülbelül huszonöt százalékkal emelkedett. A festék ára nem különben. De még a **spanyol belháború és az egyes országokban folyó háborus készülődések is beleszóltak a költségek emelkedésébe.** — Ugyanis a lapok előállításához közvetve **ólom** is szükséges. Ólomból készülnek a betük, a rotációsgépeknél használatos formák, melyekbe öntik a lapok kiszedett oldalait, sok ólom kell a gépszedéshez. Európa **ólomszükségletének jórészét a spanyolországi ólombányák szolgáltatták.** A háboru következtében a spanyol ólombányászat szünetel, a raktárak készlete folyton csökken, az ólom iránti szükséglet a háborus készülődések, de a spanyol belháboru folytán is folyton emelkedik, úgyhogy **az ólom ára 300—400 százalékkal emelkedett.** Ez is egy tétel, mely a japok előállítási költségeit jelentősen emeli.

A pesti **lapok versenye** az előállítási költségek emelkedése ellenére rendkívül **egészségtelenül** alakult. Az előfizetési áraknál egész khaosz állott be. A lapok nagyrésze különböző kedvezményekkel teljesen irreálissá tette az előfizetési díjat, melyet a feltüntetett összegben csak igen kevés kivétel fizetett meg. De ezenfelül a példányonkénti ár sem állt arányban az előállítási költségekkel, sőt etekintetben egészen fantasztikus helyzet állott elő.

Ennek az állapotnak a fenntartása mamár lehetetlenné vált a napilapok számára, ezért vélték szükségesnek az árrendezést. A megállapodás értelmében **a budapesti napilapok árát akként szabályozzák, hogy egyetlen napilap ára sem lehet kisebb példányonként hat fillérnél. A négy filléres lapok is áttérnek a hat filléres árra. — Lesznek hat, nyolc, tiz és tizenhat filléres lapok, még pedig az oldalterjedelem szerint.** A lapok előfizetési ára is természetesen hozzásimul az egyes példányok árához.

A pesti lapok egészséges példája követésre talál vidéken is. A vidéken is hasonló khaosz van a lapok előfizetési és példányonkénti árában, tehát **itt is szükségesnek mutatkozik az árrendezés.**

Érdekesnek tartjuk megjegyezni, hogy **több vidéki városban milyen megértés mutatkozik a sajtó munkája iránt** és olyan tényezők is a sajtó támogatására készek, melyek eddig ingyen szolgálatokat vettek igénybe a lapoktól. Most, mikor a drágulás és az előállítási költségek emelkdése újabb terheket ró a lapok vállára, igyekeznek a maguk részéről is segítséget nyujtani. **Szegeden, Sopronban, Szombathelyen, Pécsen azok a társadalmi alakulatok, egyesületek, melyek a lapok nyilvánosságát közleményeikkel felkeresik, bizonyos költségmegtérítést nyujtanak a helyi lapoknak.** Ugyanesak a bálak, estélyek rendezősége olyan esetekben, mikor **belépődijakat szednek, a lapoknak közzétett kommünikékért tájékoztatóért költségmegtérítést fizetnek.** Ez természetes is, hiszen a lapoknak az egyes közlemények megjelentetése pénzbe kerül, különösen a mai emelkedő anyagárak idején fokozott áldozatot igényel. Éppen azért igyekeznek a maguk részéről a lapok sokasodó terhein könnyíteni.

Megérkeztek a GENERAL MOTORS OPEL

autók 1937. évi új typusai

KADETT P 4400.-

1.1 literes 4 hengeres motorral

OLYMPIA P 4950.-

1.3 literes 4 hengeres motorral.

Kényelmes, tágas 4 személyes kocsik. — Acéllemezkarosszéria. — Szilánkmentes üvegezés. — Huzatmentes szellőztetés.

Hydraulikus fékek.

Synkron rugózás.

—.—

Kitűnően bevált

vidéki mozgó service szolgálat.

Vezérképviselet:

Nemzetközi Gépkereskedelmi rt. Budapest, V., Vörösmarty tér 4.

Rayonképviselő:

Dr. UNGÁR ISTVÁN Debrecen. Rákosi Jenő ucca 4. Telefon 27—60.

Ezek az ujdonságok a sajtófronton, ahol bizony a mai idők új gondokat jelentenek.

70 éves a „Vasvármegye"

A magyar vidéki sajtó egyik legnevesebb és legszinvonalasabb orgánuma, a Szombathelyen megjelenő „Vasvármegye" cím napilap, a napokban lépett 70-ik évfolyamába. Rendkívül népszerű ez a nagymultú, tekintélyes újság nemcsak Vasvármegyében, hanem az egész Dunántúlon, sőt a fővárosi illetékes körök is mindig felfigyelnek e lapnak a közérdekű kérdésekben elfoglalt álláspontjaira. A magyarországi lapkiadás és újságirás egyik legrégibb terménuma a „Vasvármegye", amely mindig teljes felkészültséggel harcol nemcsak városának és megyéjének lokális érdekéért, hanem az általános és nemzeti kultúrérdekért egyaránt. A lap politikai vonalvezetése mindenkor a józan, mérsékelt konzervatívizmus irányában haladt és a keresztényi szeretet eszméinek gyakorlati megvalósításáért történt. A patriarchai korú, de fiatalos szellemű és lendületű „Vasvármegye" szerkesztőinek hosszú sorában a lep jelenlegi főszerkesztője, Lékay-Lingauer Albin, volt országgyűlési képviselő, már több mint 30 esztendeje vezeti és irányítja az újságot. Lékay-Lingauer Albin brilliáns publicisztikai munkáit a fővárosi lapok hasábjairól is jól ismeri az ország közvéleménye, aki 16 esztendeig tartó parlamenti képviselőség közben a politika téren is megbecsülést szerzett nevének. Különösen sokat és önzetlenül dolgozott pályafutása során a tisztes vidéki sajtó erkölcsi és anyagi boldogulásáért s nagy érdemei elismeréseképpen választotta tavaly országos elnökévé a Vidéki Napilapok Szindikátusa.

A „Vasmármegye" 70 esztendős multja kiálló bizonysága annak, hogy a komoly és szinvonalas vidéki sajtó könnyen átvészeli a sulyos idők minden csapását, nehézségét, mert olyan kiapadhatatlan külső és belső erőforrásokkal rendelkezik, amelyekkel a közönség érdekében nélkülözhetetlenné teszi magát.

— **A Déri-múzeum** vasárnap 9—1-ig nyitva. Belépődij nincs. A múzeumi Közművelődési Könyvtár 10—12-ig nyitva.

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.**
Előfizetési ár: **egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.—, egy hóra 1.80 pengő.** Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap **6 fillér**, vasárnap **16 fill.**

Mindentudó

Ügyeletes gyógyszertárak. Ezen a héten a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kigyó", Mihalovits Jenő, Piac u. 33. Telefon 30-95. „Magyar Korona", Péterfia u. 10. Telefon 16-06. „Csillag", Arpad tér 1. Telefon: 29-32. „Sas", Hatvan ucca 70. Telefon 11-39. „Szent Háromság", Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14. Telefon: 17-09.

RÁDIÓMÜSOR

VASÁRNAP, JANUÁR 10.

Budapest I.

9.30: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Pogor (Pusch) Ödön dr. kegyesrendi tanár mondja. Énekel a templom ének kara, Harmat Artur vezetésével.
11.15: Evangélikus istentiszteleť a Becsi-kaputéri templomból. Prédikál Jánossy Lajos dr.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Hanglemezek.
12.45: A kanadai Kimberley Dinamiters és a magyar válogatott csapat jégkorong mérkőzése a B. K. E. mujégpályán. Beszélő Pluhár István.
13.30: Hanglemezek.
13.45: „Rádiókrónika." — Elmondja Papp Jenő.
14: Wagner-hanglemezek.
15: „Emeljük lucernásaink terméshozamát." Morgós Jenő dr. gazdasági főintéző előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.50: Budapest Székesfőváros Elektromos műveinek Dalköre. Vezényel Müller Károly. Kísér a Beszkárt-zenekar.
16.30: „Deák Ferenc." Jeszenszky Sándor dr. előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Zenedélután közvetítése a Hubaypalotából.
18.10: „Kolozsvár műemlékei." Balogh Jolán dr. előadása.
18.40: Sporteredmények.
18.50: Utry Anna magyar nótákat énekel, kísér Sárai Elemér és cigányzenekara.
20.10: Közvetítés a Városi Szinházból. „Hulló falevél." (Egy daj története.) Operett 3 felvonásban, 16 képben. Irta Anday Ernő ötleteiből Szilágyi László és Kellér Dezső. Zenéjét szerezte Zerkovitz Béla. Karnagy Török Emil. Rendező Lóránth Vilmos.
Szünet ben kb. 21.20: Hírek, sporteredmények.
Előadás után, 23.10: Közvetítés a Royal szálló éttermében. Néger jazzzenekar játszik.
0.05: Hírek.

Budapest II.

12.45: Hanglemezek.
Utána: Hanglemezek.
17.05: Hanglemezek.
18.50: „Rafael." Ybl Ervin dr. előadása.
19.20: Kocács Ernő klasszikus magyar költők verseiből ad elő.
19.50: Ügetőversenyeredmények.
20: Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly.
21.20: Hírek.
21.35: A rádió szalonzenekarának műsora. Vezényel Bertha István.

HÉTFŐ, JANUÁR 11.

Budapest II.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Étrend.
10: Hírek.
10.20: „Jászó városa 1807-ben." (Felolvasás.)
10.45: „Hogyan vásárol be a párisi nő." Irta Szentgyörgyi Ferenc. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Déry Margit énekel zongorakisérettel.
12.35: Hírek.
12.50: Bartha Klári zongorázik.
13.20: Pontos időjelzés időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Bohrandt Lajos és Weidinger Ede szalonzenekara.
14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16.15: A rádió diákfélórája: „Magyar könnyek Kufsteinban." Nagymihály Sándor előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Közvetítés az Ostendé kávéházból. A finn „Kék csillag" táncezenekar játszik.
18: Munkásfélóra. (Felolvasás.)
18.30: A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
19.15: Bartók Béla előadása legutóbbi népdalkutató uljáról az anatóliai törökök között. Közreműködik Szekely Mihály (ének) és B. Fehér Miklós (hegedű). Zongorán kisér Polgár Tibor.
20.05: „Derű a költészetben." Előadja Rajnay Gábor.
20.40: Közvetítés a Hungária szálló-ból Magyari Imre s cigányzenekara muzsikál.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő.
23: Hírek német nyelven.
23.05: Hanglemezek.

Budapest II.

18: A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
18.40: Német nyelvoktatás. (Szentgyörgyi Ede dr.)
19.15: Hanglemezek.
20: Jancsin Ferenc hegedűj zongorakisérettel.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1912 JANUÁR 10. SZERDA. A debreceni ügyvédi kamara dr. Erdélyi Imre ügyvédet felvette az ügyvédek névjegyzékébe.

1912 JANUÁR 11. Csütörtök. A debreceni vásáresarnok felépítése ügyében Aczél Géza nyujtott be előterjesztést.

1917 JANUÁR 10. SZERDA. Csapataink Focsanitól északra elérték a Putna folyót.

1917 JANUÁR 11. CSÜTÖRTÖK. Csapataink átkeltek a Putna folyón. Az oroszok és olahok ellentámadásai a Susita-völgyben megiusultak.

1927 JANUÁR 10 HETFŐ. Rendes lapszünet.

1927 JANUÁR 11. KEDD. A nagy hóesés zavarokat okozott a debreceni villamosközlekedésben.

— **A Kálvinisták Templomegyesülete** e hó 19-én a Kollégium dísztermében újra megkezdi szokásos teadélutánjait, amelyek az elmult félesztendő alatt, Baltazár Dezső püspök halála miatt, szüneteltek.

x **Megérkezett Berinkey, a hires közkedvelt asztrografológusnő.** Fogad január 15-ig Rothermere 22. Mindent megmond. Tanácsa díjtalan.

— **A 39-esek bajtársi összejövetele.** A volt 39-esek e hó 12-én, kedden este 8 órakor az Angol Királynő különtermében bajtársi összejövetelt rendeznek. Ez alkalommal dr. Tamássy Géza tb. tiszti főorvos fog felolvasást tartani. Minden bajtárs megjelenését kéri a vezetőség.

— **A tényleges világvétel.** A rádiózás ma már nem ujdonság és nem csoda, hanem mindennapos szórakozásunk. De bármilyen hatalmas fejlődés áll is a rádiótechnika mögött, csak legújabban vált valósággá minden rádiós leghőbb kívánsága: az igazi világvétel. A rövidhullámok azok, melyek lehetővé tették azt, hogy a világ minden részéből tökéletesen hallgathassuk a leadásokat. Az Orion rádiógyár szem előtt tartotta ennek a hullámsávnak nagy jelentőségét és új készülékeit úgy szerkesztette meg, hogy azok a tökéletes közép- és hosszúhullámú vétel mellett csúcsteljesítményt nyujtanak a rövidhullámú sávban. Az Orion 22-es nagyteljesítményű 2+1 lámpás rádió például, kis lámpaszáma dacára rövidhullámon oly nagy távolságok áthidalására alkalmas, melyeket eddig sokkal nagyobb készülékekkel sem tudtunk elérni. Távoli, exotikus állomásokat hallgathatunk ezen a készüléken a helyi adóval egyenlő hangerővel. Minden Orion rádiókereskedő készséggel bemutatja.

— **A zsidó gimnáziumi diákszövetség** választmánya dr. Schlesinger Sámuel főrabbi elhunytával kapcsolatban ma délután 3 órakor választmányi ülést tart. Miután a választmánynak intézkedéseit a hétfői lapszünet miatt nem lehet közhírré tenni, az elnökség kéri a zsidó gimnázium összes volt diákjait, hogy fél négykor jelenjenek meg a gimnáziumban a temetésen való részvétel megbeszélése végett.

— **A Bikur Cholim és a Poel Cedek Egylet** tagjainak dr. Ackermann Sándor ügyészük temetésére ½11-kor autóbusz áli rendelkezésükre a Bika előtt.

— **Gratz Gusztáv dr. előadása.** Amint jeleztük, az Evangélikus Filléregylet most vasárnap délután 5 órakor előadó-estet tart az evangélikus templom helyiségében amelyen Gratz Gusztás dr., v. b. t. t., volt külügyminiszter, egyetemi m. tanár fog előadást tartani a »Régi és új Magyarország«-ról. — Ajánlatos, hogy a résztvenni kívánó vendégek már 5 óra előtt elfoglalják helyüket a templomban. Hatóságok, testületes részére előzetes telefonbejelentés alapján. (Telefon 33—05. szám.)

x **Czibere Vilma,** női fodrászkülönlegességek. Olcsó árak. Csapó ucca 19.

— **A M. Kir. Postaaltisztek Országos Egyesületének debreceni csoportja** 24-én 16 órakor Varga ucca 42. szám alatt levő saját helyiségében rendkívüli közgyülést tart.

— **A Magyar Cserkészszövetség IX. kerülete** január 10-én, vasárnap délelőtt 12 órakor a református Kollégium dísztermében tartja évi rendes közgyülését. A közgyülés után társasebéd lesz az Angol Királynőben.

x **Kartellen kívül** villanykörte 98 fillér Knöpflernél, Hatvan u. 2 Főpostával szemben.

Az Ön szállodája BUDAPESTEN a főváros szívében újonnan megnyilt

Corvin-szálloda

Családi szálló minden kényelemmel berendezve. Központi fütés, hideg, meleg folyóviz a szobákban. Árak: **1 ágyas szoba 3, 2 ágyas szoba 6 pengő'ől.** — Közvetlen a Nemzeti Szinháznál, a Népszinház utca sarkán: VIII., Csokonai u. 14.

— **Gyomor- és bélhurut,** az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés az enyhe természetes »**Ferenc József**« keserüvíz használata által legtöbbször rövidesen megszünnek. A forró égöv országaiban észlelt orvosi tapasztalatok igazolják a **Ferenc József** víz rendkívül értékes hatását vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén melyek váltólázzal együtt lépnek fel. Orvosok ajánlják.

Minden zsebkámpába
ZETT
elemet!

x **Hibás varrógépjét** teljesen rendbehozza Keszler, Széchenyi u. 1.

— **A debreceni Országzászló Bizottság** felkéri a debreceni országzászló tervpályázatában résztvett urakat, hogy a Déri-múzeumból pályaterveiket e hó 12-ig elszállítani szíveskedjenek, mert ettől az időtől pályatervekért felelősséget nem vállalnak.

— **Szipál** udvari fényképészmester műtermében 6 drb lap 3.— pengő, 1 darab nagyitással 6.— pengő.

— **Koszorúmegváltás.** Néhai Radák Józstf úr elhunyta alkalmából a gyászoló család 50 pengőt koszorúmegváltásként küldött gyermektápintézetünk részére. Fogadják meleg, hálás köszönetemet. Lederer Miksáné, a Debreceni Izr. Nőegylet elnöke.

x **Kocsik** minden alakban. **Riesz kocsigyár.** Debrecen, Hatvan ucca. szaküzletében.

— **Az iskolánkívüli népmüvelés** keretében a csapókerti ref. otthon nagytermében ma este 6 órakor Kocsis Lajos ny. tanító tart előadást a légvédelemről és a honfoglalásról. Ez utóbbi vetitettképes lesz. Utána Boeskay Béla előadóművész irredenta tárgyú költeményeket, tréfás magánjeleneteket ad elő s büvészmutatványokat fog produkálni.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város törzsgulyájából 1 db létszámfeletti tenyészbika és 5 db törzsgulyabeli korosabb, de még tenyészképes tehén 1937. évi január hó 18-án, hétfőn (országos vásárkor) délelőtt 9 órakor a debreceni Baromvásártéren tartandó nyilvános árverésen eladásra kerül. **Gazdasági tanácsnok.**

NYOMTATVÁNYAIT
a lapunkat előállító
nyomdában
TISZÁNTÚLI KÖNYV
ÉS LAPKIADÓ RT.-nél
rendeljük!

Club pensió
Budapest
TERÉZ KÖRUT 34. SZ.
Uri otthon központi fűtéssel legmodernebbül berendezve. Elsőrangú ellátás heti két fürdővel 7 pengőtől.
Színház és gyógyfürdő kedvezmény.

— **A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületében**, a Sas ucca 2. szám alatti helyiségében január 15-én (pénteken) este 9 órakor új tánctanfolyam kezdődik.

x **Hócipőket**, sárcipőket tökéletesen javít Orbán gumiüzem, Piac ucca 7.

— **Opel Kadett a neve a General Motors legújabb kiskocsijának.** Modern, négyszemélyes, kényelmes, csukott, teljes értékű automobil a Kadett. Mindazt nyujtja, amit 1937 autójától elvárunk és olyan előnyáron, amely a nagyközönség széles rétegeinek igényét van hivatva százszázalékosan kielégíteni. A már közismerten bevált és népszerű Olympia is újításokat hoz, ú. m. hydralikus féket 4 sebességes sebességváltót. Különösen fontos a vidéki autós közönség szempontjából az elismerten kiválóan megszervezett vidéki Opel-service szolgálat, mely egyedülálló ezen a téren.

x **Varrógépkölcsönzés**, varrógépvétel, eladás, varrógéprészek minden géphez, javítások jótállással. Eisenberger, Csapó 101.

— **A Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya** január 30-án, szombaton este 9 órai kezdettel a Vitézi Székház nagytermében — Bethlen ucca 3. szám — tartja táncestélyét. Belépti díj személyenként 1 pengő. Jegyek előre válthatók ifj. Nagy József titkárnál, Szent Anna ucca 3. szám. — Megjelenés egyszerű ruhában. Cigányzene. Büffé.

— **Az Olasz Kultúrális Intézet nagyszabású újévi programja.** Az Olasz Intézetben a különböző előadások és tanfolyamok már megkezdődtek, amelyeknek bármelyikén minden beiratkozottnak joga van résztvenni mindennap, akár több órán is az ízlésesen berendezett helyiségben. Az Intézetben mindenkinek rendelkezésre állanak a legnagyobb olasz napilapok, képeslapok, irodalmi és politikai folyóiratok. Az Intézet könyvtára a napokban a könyvpiac feltűnő ujdonságaival gyarapodott, melyeket a beiratkozottak bármikor igénybe vehetnek. Az Intézet rendelkezik a legnagyobb olasz zeneszerzők szerzeményeivel is (kóták és olasz szövegek), melyeket szintén kölcsön vehetnek. Hetenként egy-egy olasz óra lesz az olasz történetről és művészettörténetről s az előbbinek kapcsán vitaestet rendeznek hozzászólásokkal a mai modern Olaszország problémáiról. — Azonkívül hetenként egy-egy órát írásbeli magyar—olasz és olasz—magyar fordításokkal töltenek. Ez évben az Intézet védnöksége alatt rendezendő nagyszabású hangversenyeken vehetnek részt a tagok, melyeken világhírű olasz művészek, csellisták és énekesnők lépnek fel az Arany Bika nagytermében. Minden beiratkozott tag ingyen belépőjegyre tarthat igényt. Hivatalos órák mindennap d. e. 10—1-ig és d. u. 4—7-ig. Telefon: 12—04.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

SZINHÁZ MŰVÉSZET

Rino Alessi Debrecenbe jön drámája Csokonai-színházbeli ősbemutatójára

Rino Alessi, a kiváló olasz drámaíró „Dr. Hirn esete" című drámáját fogja bemutatni január 22-én a Csokonai-színház. A kiválo olasz iró, aki az „Il Piccoló" című trieszti napilap főszerkesztője, most meleghangú levelet intézett Horváth Árpád igazgatóhoz, amelyben bejelenti, hogy darabjának bemutatóján személyesen is részt kíván venni.

— Rino Alessi drámájának a bemutatása nagy jelentőségű Debrecen város kulturális történetében — mondotta a „Független Ujság" munkatársának Horváth Árpád, — vele kezdem el az olasz irodalmi ciklust. A ciklus második darabja Bontempelli „Valoria" (A kovács családja) című drámája lesz. A január 22-iki bemutatónak irodalmi és művészi jelentősége van, másodsorban pedig még jobban ki fogja mélyiteni azt a kulturális barátságot, amely az olasz és magyar nemzet között van. Rino Alessi, aki exponált személyiség Olaszországban, mint később megtudtam, a Duce legbensőbb barátjai közé tartozik. Súlya van annak, hogy az ilyen reprezentatív egyéniség, fáradságot nem kímélve leutazik darabja debreceni világbemutatójára

Rino Alessi levele a következőképen hangzik:

Mélyen Tisztelt Igazgató Ur!

Január 22-én biztosan Debrecenben leszek. Az Ön oly meleg és őszinte szavai legyőzik szerénységemet és felbátorítana karra, hogy személyesen vegyek részt az eseményen, amely úgy az én iróí lelkületemnek, mint pedig olasz honfiuságomnak egyformán kedves.

Rendkívül nagy az a tisztelet, amelyben engem oly nagylelkűen részesítenek, — hiszen az olasz-magyar barátságot ünneplik az én darabom által. Ebből a szemszögből nézve a dolgot, nem tehetek másként, mert nincs jogom tulzott szerénységre, ami ebben az esetben indokolatlan, kicsinyes kifogásnak tünnék fel.

De én azt szeretném, hogy amikor a színpadi fény már kialszik és végetért az ünnepélyes ceremóniák, Ön nekem. — mint rendkívüli tapasztalattal biró színházi ember, — őszintén megsugná, mi az Ö n igazi véleménye darabomról s rólam. Mint politikus ember, sohasem kételkedtem gondolataimban és mindig az igazságomban való biztos érzéssel küzdöttem. De a művészet, az más. Nekem állandóan kételyeim és gyötrelmeim vannak s irigylem azokat, kik, mikor művük végén leírják a „vége" szót, már biztosak abban, hogy megszerezték nevüknek a halhatatlanságot.

Már mostantól fogva nagyon köszönöm kedves Igazgató úrnak, hogy ily nagyszerű alkalmat nyújt nekem arra, hogy Magyarországba menjek, mely ország oly drága számomora, mint Mussolini minden egyes hívének.

A viszontlátásra tehát és kérem, adja át munkatársainak is szívből jövő hálámat. Ugy Önnek, mint nekik köszönöm azt amit én a leghőbben kívántam, amióta a színházért dolgozom.

Mély tisztelettel:
Rino Alessi.

Gyenge Anna — az amerikai magyar

Csütörtökön olyan ünnepi estje volt a Csokonai-színháznak, amilyen nagyon régen.

És ennek a diadalmas, forró estének kirobbanó sikeréből oroszlánrészt könyvelhet el magának Gyenge Anna honfitársnőm, aki az amerikai operaelőadásoknak épen olyan ünnepelt primadonnája, mint ahogy Debrecenben ünnepelte a közönség csütörtökön este.

Gyenge Anna egy kicsit utánam hozta Amerikát, azoknak az előadásoknak az emlékét, melyeket a tengeretúli metropolisokban láttam, ahol mindig büszke voltam a Gyenge Annának szóló tapsokra. Mindig úgy éreztem, hogy egy kicsit azt a furcsa világot is ünnepelik, mely Magyar Amerikát jelenti és ahonnan Gyenge Anna sikere telőpontján sem szakadt ki.

Csütörtökön este Debrecenben aratott diadalt Gyenge Anna és kicsit furcsa, kicsit jóleső volt hallgatnom, hogy tőlem jobbra két vérbeli amerikai fiatalember, akik a debreceni egyetemen tanulják az orvosi tudományt, mint büszkélkedett az előtt a debreceni barnahajú, csillogószemü kislány előtt Gyenge Annával, mint amerikai operacsillaggal, akiknek társaságában a színházban voltak.

Nagy út volt, amit Gyenge Anna megtett a Metropolitan-opera színpadáig és ebben a pályában a legszebb, legmeginditóbb az, hogy Gyenge Anna akkor sem felejtkezett meg erről az utról, amikor az Aidában 60.000 ember ünnepelte Clevelandban. Akkor is azt a csokrot szorította legjobban a szívéhez, melyen a piros-fehér-zöld szalag ékeskedett.

Gyenge Anna szive-lelke mindig a János vitéz Iluskájáé maradt, amely szerepben elindult az amerikai magyar színjátszás nagyon rögös és nagyon fáradságos útján.

Mert ott kezdte Gyenge Anna a newyorki Yorkville Casinoban, a Passaici Mokray Hallaban, a különféle magyarlakta városok Magyar Otthonában.

Amerikában magyarul színházat játszani szörnyü kenyér. Minden este más városban játszani, éjjel utazni nehéz feladat. És Gyenge Anna ezt az útat járta.

Az amerikai magyar színházi közönség kilencven százaléka kivándorlása előtt soha színházat nem látott. A tömegek itthon falusi zselléremberek voltak. Ezeket kellett becsalogatni a magyar színielőadásokra. És bizony Gyenge Anna a megmondhatója, hányszor kellett egy bányatelepen magukat nappal kimaszkírozni és végig vonulni a truppnak János vitéz-jelmezben, hogy a közönséget színházba csalják. Mellesleg megemlítem, hogy ebben a truppban Karacs Imre játszotta Bagót, akit Debrecenből, a Csokonai-színházból vetett át sorsa az Egyesült Államokba.

És ebből, a mondhatnám dali-primadonna sorból küzdötte fel magát a Metropolitanig, amiben nem kis része volt a Csokonai-színház egykori karmesterének, Martonfalvy Györgynek, aki innen származott ki Amerikába Torday Erzsivel, a ragyogóan szép szőke primadonnával — s aki folyton tanulásra ösztönözte a kitünő hangú Iluskát.

És Gyenge Anna sohasem felejtette el sorstársait, akik tovább rótták az amerikai magyar telepeket. Ha bajban voltak és segiteni kellett: Gyenge Annára mindig számithattak. Ha magyar cél érdekében kellett énekelni, Gyenge Anna soha se utasította vissza a hivást.

Falvakban, kis városokban sinylődő magyar színészek, színésznők: itt a Gyenge Anna példája. Tanulással, szorgalommal előre lehet jutni, az igazi tehetségek előtt mindig megnyilik az érvényesülés kapuja.

F. F. A.

A SZINHÁZ MÜSORA:

Január 10, vasárnap délután: **A nagy kaland**, rendes helyárakkal.

Január 10, vasárnap este: **Eső után köpenyeg**, bérletszünet.

Január 11, hétfőn: **Eső után köpenyeg**, A) bérlet.

Január 12, kedden: **Eső után köpenyeg**, B) bérlet.

Január 13, szerdán: **Eső után köpenyeg**, C) bérlet.

Január 14., esütörtökön: **Tízperces alibi.**

Január 15., pénteken: **Virágzó asszony**, prömierbérlet.

Január 16., szombaton: **Virágzó asszony**, D bérlet.

Január 17., vasárnap délelőtt 11 órakor: **Matiné Ady Lőrincné javára.**

Január 17., vasárnap délután: **A néma levente**

Január 17., vasárnap este: **Eső után köpenyeg.**

A szinházi iroda hirei:

Vasárnap délután a Csokonai szinháznak a rádióközvetités által országoshirüvé vált eredeti operettje,

A nagy kaland

szerepel müsoron, délután első izben. A jubileum felé közeledő **pompás zenéjü, szines, érdekes szövegü, nagyszerü táncokkal tele, ragyog ókiállitásu operett** az ősbemutató kiváló együttesével kerül szinre, a primadonnaszerepben **H. NEMENYI LILIVEL!**

Vasárnap este a rendkivüli sikerrel bemutatott operettujdonság, **a Budapesten 150 előadást megért** és Debrecenben is kivételes fogadtatásban részesült

Eső után köpenyeg

folytatja diadalutját. A **Fodor—Békeffi** zenés vigjáték azt a finom, franciás stilust találta el páratlanul, ami az operett klasszikus korszakában hóditott. **A szellemes szöveg ragyogó fordulatait, szellemes vidámságát, mulattató ötleteit éppen olyan örömmel élvezi a közönség, mint Krasznay-Krausz muzsikájának paródisztikus szineit, remek hangulatát.** Az

Eső után köpenyeg

elevenen pergő előadását **Ihász Aladár** rendezte, karmester **Kardos István.** A nagyszerü együttesben **Jurik Ica, Jurik Julcsi, Somlay Julia, R. Nagy Erzsi, Sugár Mihály, Herczeg László és Szilassy László** adnak kitünő alakitásokat. Az

Eső után köpenyeg

a szezon egyik nagy slágere, hétfőn A) bérletben megy!

METEOR MOZI MÜSORA

Vasárnap:
KARENINA ANNA, Greta Garbo, Frederic March főszereplésével. — Előadások: 3—5—7—9 órakor!

— **A vér felfrissítése** céljából — kiváltkép olyan egyénnek, akinek bélürülése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes »**Ferenc József**« keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

— **Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztálya** január 12-én, kedden este 6 órakor az Arany Bika földszinti olvasótermében tartja karácsony utáni első összejövetelét, melyre a kartársakat ezúton hívja meg az elnökség.

— **Vallásos estély az ispotályi templomban.** Ma, vasárnap délután öt órakor az ispotályi templomban vallásos estély lesz, melynek tárgya a Heidelbergi Káté úrnapi tanítása a keresztség sákramentumáról. Magyarázatot tart Kulcsar Dezső segédlelkész, míg a káté olvasási és imaszolgálatot Felker János lelkész, egyetemi quaestori ellenőr és Birinyi János segédlelkész látja el.

— **Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!**

— **Yves Tinayre hangversenye.** A Zenekedvelők Köre III. bérleti hangversenyén Yves Tinayre, a világhírű francia kamarénekes lép fel. Műsorán Schubert dalok, régi egyházi és világi szerzők legszebb művei. A január hó 14-iki hangverseny jegyeit a Méliusz és Bikabeli pénztárak árusítják.

— **99 pengőt lopott egy cigánylegény.** Milák Kálmán többszörösen büntetett előéletű hajdúnánási cigánylegény tavaly decemberben Sárandon meglátogatta Lovász Sándor gazdálkodót. Bort hozattak és inni kezdtek. Amikor Lovász már annyira lerészegedett, hogy nem tudott magáról, a ravasz cigány kivette a leitatott gazda zsebéből a szekrénykulcsot és kinyitva a szekrényt, 99 pengőt ellopott. A zsákmányt egy nap alatt eldorbézolta a feleségével. A törvényszék szóbaton gyorsított eljárás során hat hónapi börtönbüntetésre ítélte.

Háztartási alkalmazottat keres?

A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése útján találja meg.

Anyakönyvi hirek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 9-én, szombaton, a következő bejelentések történtek:

Születések: Kovács István asztalos s., fia István; Menyhárt Lajos napsz. gia, Zoltán; dr. Ackermann Sándor ügyvéd, leánya Julia.

Házasságok: Erdős Károly kovácssegéd—Lénárt Emília; Tóth Pál esztergályos s.—Oláh Julia; Jámbor György ny. postaaltiszt—Biró Eszter; Posta László gazdálk.—Tar Zsuzsa; Gerzsás Sándor gazdálk.—Pást Mária; Riczkó Sándor keresk.—Czakó Klára; Vojniczky Béla fm.—Apagyi Zsófia; Kolorán István ref. lelkész—Kémeri Mikó Katalin; Lakatos József fm.—Tóth Erzsébet; dr. Móricz Pál könyvelő—Benedek Erzsébet; Szűcs István gazdálkodó—Kiss Erzsébet.

Halálozások: Urbán György r. kath., 51 éves, Egyetkert u. 54. Boldogh Sándor ref., 54 éves, Kálmánom u. 17. Győri Sándor ref., 2 hónapos, Népház. dr. Ackermann Sándor izr., 34 éves, Bika-bérház. Kiss Sándor ref., 32 éves, Hajduhadház. Tóth Irma r.-kath., 25 éves, Rákóczi u. 24. Márki Imre ref., 50 éves, Rákóczi u. 21. Szabó Margit ref., 17 éves, Honvéd u. 40. Csaba Mária r. kath., Kecskemét.

Rino Alessi a Duceval.

Agyonlőttek elszámolás közben egy gazdálkodót

Szörnyű gyilkosság történt szombaton délben Hajdúnánáson. Pete László büdszentmihályi gazdálkodo két revolverlövéssel agyonlőtte Siteri József gazdálkodót. Pete látogatóba ment Siterihez, akivel elszámolási differenciái voltak. — Ebed közben vitatkozni, majd veszekedni kezdtek és a veszekedés hevétől felindultan Pete László kirántva revolverét, közvetlen közelről kétszer fejbelőtte a szerencsétlen gazdálkodót, ki nyomban meghalt. Pete ezután gyalog hazament Büdszentmihályra, majd önként jelentkezett a csendőrségen, ahol őrizetbe vették.

Zálogba tette a kölcsönkért tárgyakat

Rusznyák Erzsébet debreceni asszony csalás büntettével vádolva került szombaton a debreceni törvényszék elé. A vád szerint Rusznyák Erzsébet tavaly decemberben egy nagy kendőt és egy 4 literes üveget csalt ki Obermayer Mihály, Kar uccai lakostól. A tárgyaláson azzal védekezett, hogy csak kölcsönkérte a tárgyakat, amiket időközben azonban visszaadott. Kiderült azonban, hogy a tárgyakat elzálogosította és csak amikor megtudta azt, hogy feljelentést tettek ellene, vitte vissza Obermayerhez. A bíróság tanuk kihallgatása végett elnapolta a tárgyalást.

BE KELL JELENTENI A FÜSZERKERESKEDŐKNEK A BURGONYACUKOR DECEMBER 31-IKI KÉSZLETÉT

A 173.000—1936. P. M. rendelet a cukrászipari és cukoripari termékek fázisadóit újonnan rendezte és a kristály szörp, valamint a szőlőcukor (burgonyacukor) vámtételét felemelte.

A rendelet 6. §-a elrendelte azt, hogy készletvámtételt kell fizetni ezen cikkekből december 31-én raktáron volt készlet után.

Felhívja tehát a kereskedelmi és iparkamara mindazokat a kereskedőket, akik raktáron burgonyacukrot tartottak, hogy azonnal jelentsék be a forgalmi adóhivatalnak írásban, hogy 1936. évi december hó 31-én ezen cikkekből hány kgr. árujuk volt raktáron.

A rendelet értelmében a nemleges tényt is, tehát azt, hogy az illető raktárkészlete mi, szintén azonnal be kell jelenteni.

Tekintettel arra, hogy a jelentés elmulasztása bírsággal járhat, a kamara nyomatékosan figyelmezteti a kereskedőket, hogy a bejelentésnek azonnal, még hétfőn, 11-én tegyenek eleget.

A bejelentést bélyegtelenül a forgalmi adóhivatalhoz kell intézni.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«.

KÖNYVESHAZ

VICKI BAUM: KARRIER. Karrier az, ha egy nő úgy áldozza fel magát egy férfiért, hogy pincérnőből, szegény modellből nagy kokott, gazdag és sikeres primadonna lesz? Mindenesetre a karriernek egyik fele, amely a szegénységből, az elesettségből a pénz, a fény a dicsőség világába emel. Az igazi, nagy karriert Vicki Baum Karrier című új regényében írta meg, amely most jelent meg magyar nyelven. Doris Hart, e regény megkapó és megható hősnője lélekben válik nagy nővé, nagy emberré az önfeláldozás édes kínját is megízlelő szerelmes asszonnyá. Vickh Baum hatásos művészi eszközei ebben a regényben is közel hozzák a figurákat s azt az egész színes, feszült légkörű világot, amelyben ezek az eleven, vérző figurák mozognak.

A kötetet az Athenaeum adta ki kétpengős sorozatában.

KÖZGAZDASÁG

NAGYOBB ÁRJAVULÁS A HATÁRIDŐPIACON

A határidőpiacon ma erős üzletmenet mellett élénk árhullámzás volt.

Rozs márciusra: 18.20, 18.16, 18.52, zárlat 18.43—18.46.

Tengeri májusra: 13.75, 13.70, 14.00, zárlat 13.96—13.97, júliusra 14.45.

A BUZA 25—35 FILLÉRREL DRÁGULT

A készárupiacon az üzleti forgalom nem öltött nagy méretet, az irányzat azonban változatlanul nagyon szilárd. A magyar búzára igényt tartó külföldi államok céljaira még ma sem tudták bevásárolni a szükséges mennyiséget. Az 5000 mázsából a cégek a reájuk eső kvótát felajánlották, a vidéki árufelajánlás azonban olyan szűk keretek között mozog, hogy az áruhiány és állott elő.

2400 mázsa búza kelt el 25 filléres áremelkedés mellett.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 20.60—20.95, 78 kg-os 20.80—21.10, 79 kg-os 21.05—21.30, 80 kg-os 21.15—21.15, felsőtiszai 77 kg-os 20.55—21.75, 78 kg-os 20.75—20.95, 79 kg-os 20.95—21.15, 80 kg-os 21.10—21.35.

Rozs: 17.60—17.20.

Takarmányárpa: elsőrendű 14.80—15.00, középminőségű 14.50—14.80.

Zab: elsőrend 18.10—18.20, középminőségű 18.00—18.10.

Tengeri: tiszántúli új 11.80—12.10.

Búza: 150 mm hajdui 80-as 21.25, 150 mm szabolcsi 80-as 21.25, 150 mm felsőtiszai 70-es 21.00, 150 mm felsőtiszai 80-as 21.20, 300 mm felsőtiszai 79-es 21.00, 150 mm felsőtiszai 80-as 21.20, 300 mm tiszavidéki 80-as 21.35, 300 m mtiszavidéki 80-as 21.40, 300 mm tiszavidéki 80-as 21.45 budapesti paritásban.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

1 angol font 16.60—16.80, 100 cseh korona 10.75—11.95, 100 dinár 7.80—7.95, 10 dollár 337.25—341.25, 100 francia frank 15.55—15.95, 100 lei 2.80—3.00, 100 lira 16.90—17.90, (Az 500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével), 100 osztrák schilling 80.00—80.70, 100 svájci frank 76.80—78.60.

TERMÉNY ÉS TAKARMÁNY PIACI ÁRAK

Búza 18.60—19.00, rozs 15.20—15.50 árpa 14.50—14.60, zab 14.50—15.0, tengeri 9.80—10.00, lucerna 5.50—6.10, széna 3.80, lóhere 4.50, szalma 1.30—1.40, zsupszalma 1.60—1.80, cukorrépa 1.40—1.60, takarmányrépa 1.10—1.20, tökmag 21.00—22.00.

Somoskeőy a legzseniálisabb világkalandor

(Hatvanegyedik közlemény.)

York mérnök ellopta Somoskeőy összes vagyonát

Somoskeőy úgy tervezte, hogy amig angliai tartózkodási engedélyét kijárják, szerényen Amszterdamban telepszik le. Kérte apósát is, hogy itt várja. Megérkezett Amszterdamba, de York mérnök nem várta. Sürgönyözött Yorknak, de a távirat visszajött, hogy a címzett ismeretlen helyre költözött.

Nyomban megkért egy előkelő londoni ügyvédet, hogy informálja őt. — válasz hamar meg is érkezett:

A részvénytársaság megalakult, de abban sem Ön, sem York mérnök nem szerepel részvényesként. Utánajártam s megtudtam, hogy York mérnök, aki mint szegény ember, szorgalmasan és szolidan élt, amikor eladta valóban értékes találmányát, egyszerre megváltozott. Kártyázni kezdett igen nagy tétekben s találmányért kapott tiszteletdíjat rövidesen elkártyázta.

Megállapítottam a banknál, hogy oda valóban megérkeztek Marlbourneból pontosan a marlbournei bank által átutalt összegek, három részletben. Azokat York mérnök vette fel s el is kártyázta. York mérnöknek azóta nyoma veszett. Ön megbocsáthatatlan könnyelműséget követett el, hogy ezt az embert bízta meg ügyei vitelével s a pénzküldemények átvételével. Most csak egyet tehet. Azt, hogy általam feljelentést ad be sikkasztás címén York mérnök ellen. Ebben az esetben elrendelik York mérnök letartóztatását s bizonyos, hogy hamarosan el is fogják. Pénzt azonban ez sem jelent, megállapítottam, hogy York mérnök s horribilis összeg elkártyázása után utolsó ruha darabjait is eladta, egy penny nélkül szökött meg...

Somoskeőy csak bámult a levegőbe. Ő, a világ legnagyobb szélhámosa többször esett mások áldozatául, mint egy legbutább, legszimplább paraszt... Valóban könnyelmű volt. De Alice betegsége megzavarta. Nem is gondolt ilyen eshetőségre.

...Eh, ez a végzet. Fátuma, amely gyermekkora óta üldözi. Őt arra kárhoztatta sorsa, hogy gazember legyen. Ő nem lehet becsületes ember! Pénzén átok van... Ez az ő végzete. Egyszerre azonban erősnek érezte magát. Felesztmélt abból a kábulatból, amibe fájdalma tespesztette... A nagy Somoskeőy volt megint.

Meghalt-e XVII. Lajos?

Sokáig izgatta a világ közvéleményét, a francia politikát, hogy meghal-e a nagy forradalomban kivégzett XVI. Lajos fia? A történelem megnyugtatólag még ma sem tud rá válaszolni...

Köztudomású, hogy mikor a francia forradalmárok XVI. Lajos királyt halálra ítélték és kivégezték, 1793 január 21-én, majd kivégezték Mária Antoinette királynőt is október 16-án, a trón örököst és növérét a hirhedett Simon varga gondjaira bízták. Ez az ember kegyetlenül bánt az akkor még tíz éves fiúval. Később enyhült ez az embertelenség. Labdázhatott a kertben, gyakran felvitték billiárdozni is, tanítót vettek mellé és játékokat is kapott. Azután megint kegyetlenkedni kezdtek a kis fogollyal. Magányos cellába zárták és nem bocsátották sétálni sem.

A gyereken, akit közben a kivégzett király öccse Westfáliában Franciaország királyának proklamált és akit ebben a minőségben az európai hatalmak el is ismertek, — elhatalmasodott a skrofula. Fel sem tudott kelni az ágyból, szomorú volt, gépiesen forgatta kártyáit és játékait. Dessault, a híres sebész járt nála, de nem tudott belőle kicsikarni egy szót sem. A gyerek a francia köztársaság szerint meghalt.

Hamarosan híre kelt azonban, hogy az állítólagos halált követő napon, 1795 január 9-én Páris és Fontainebleau közti országúton látták a fiúcskát és elterjedt az a hír, hogy a gyermek csak tetette a betegséget, azért nem adott választ Dessault kérdéseire sem és hogy hívei megszöktették, helyére pedig egy hozzá hasonló beteg gyereket fektettek. Nem a kis trónörökös halt tehát meg, hanem egy hozzá hasonló gyereket honcoltak fel és temettek el helyette. Szavahihető, igen komoly emberek állították, hogy feltétlen bizonyossággal felismerték a trónörököst, most már XVII. Lajost az országúton, hívei társaságában egy nappal az ő állítólagos temetése után. Ezt a hírt nem tudta megcáfolni senki.

Az ál XVII. Lajosok

Ez a rejtély szolgáltatott arra alkalmat, hogy később egymás után lépjenek fel az ál-Lajosok és próbálják igényeket érvényesíteni a francia trónra. Az első ál XVII. Lajos egy Hervagault János nevő csavargó volt, egy szegény szabó korán elzüllött fia, aki elszökött családjától, bejárta az országot s magát mindenütt XVII. Lajosnak, a XVI. Lajos fiának adta ki magát. Ezt Napoleon lecsukatta és a börtönben is halt meg. A másik ál-Lajos egy Bruneau nevű csavargó volt, akit többízben lecsuktak, elítéltek és végül hallgatott igényeivel.

A harmadik Richemond bárónak nevezte magát. Előkelő megjelenésű, művelt ember volt és valóban feltűnően hasonlított a Bourbonokhoz. Ezt is elfogták, tizenkét évre ítélték, de nyolchónapi fogság után megszökött, könyveket adott ki, amelyekben bebizonyította, hogy ő valóban XVII. Lajos.

(Folytatjuk.)

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGÁNUM A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József-út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

Szórakozzunk a Bagolyvárban, Hid u. 14.

Tiszta gyapju női
Divat sál
98 filler
HAVAS
Harisnyaház
Bástya u. 1.

Katonatisztek, altisztek, katonai hivatalok, »Unió«-tagok elsőrendű tűzifát, szenet, kokszot, brikettet téli beszerzésre is havi részletfizetésre **készpénzáron** kapnak. 100 kg-ot már házhoz szállítva — **»Margit« tűzifa- és szénkeresk. vállalatnál,** a Margit fürdő mellett. **Telefon: 10—24.**

Olcsón
fürdőberendezések, piperecikkek nagy választékban: **Fülöp** vízvezetékszerelőmesternél, Piac u. 83. 4133

Állást keresők

Fiatal
kereskedősegéd állást keres 200 P óvadékkal. Cím a kiadóban. 221

Kertész,
ki Franciaországból most tért haza, 19 éves fiával állást keres. 15 éves leánya francia nyelvtanítást vállal. László János, Álmosd, Kokadi ucca 189. 237

Betöltendő állás

Megbizható
főzőmindenest felveszek. — Jelentkezés 8—10-ig, vagy 1—3-ig. Csokonai u. 7. 46

Kereskedelmi
érettségizett gyakornokot keres nagyvállalat. Kérvények részletes személyadatokkal »Kezdő« jeligére a kiadóhivatalba nyujtandók be. 47

Perzsaszövéshez
hozzáértő munkást felveszek. Huszár u. 13. Széchenyi u. végén. 217

Középkorú
tisztességes mindenes szakácsnőt, kimérő vendéglőben volt, azonnalra felveszek. Goldsteinné, »Éden« vendéglő, nagyállomással szemben. 65

Bejárónőt
tizenötödikére felveszek. — Jelentkezés délelőtt: Csemete ucca 12. 63

Házimunkáért
lakást, fizetést adok házaspárnak. Monti ezredes ucca 9. 230

Megbizható
tiszta mindenes leányt jó bizonyítvánnyal 15-ére felveszek. Irinyi u. 7., csendőr palotánál. 229

Jól főző
mindenesleány hosszú bizonyítvánnyal felvétetik. Jelentkezés: Piac u. 26. a. házmesternél. 59

Junge
Dame erteilt deutschen, — Franz ital. St. Unterricht. »Perfekte Aussprache«. 57

Főzőmindenest
éves bizonyítványokkal, — fiatal, önálló munkaerőt, munkaszeretőt keres kis család jó fizetéssel. Weinstock Gyula, Kisvárda. 238

Megbízható,
nem iskolaköteles kifutólányt felvesz Strausz illatszertára, Hatvan u. 6. 69

Szikvízüzembe
fiatal töltőmunkás fiút állandó munkára felveszek. Jelentkezés 1—3-ig. Rózsa szikvízüzem, Csokonai 28. 34

Önállóan
főző, házvezetésben jártas, rendszerető mindenes szakácsnőt felveszek éves bizonyítvánnyal. — Német lány házmesternő alkalmazásban. Szent Anna u. 52. 257

Elsejére
főzőmindenes jelentkezzen. Komlóssy út 56. Fahordás, piacjárás, nagymosás nincsen. 235

Jómegjelenésű
mindenesleányt keresek. Jelentkezés: Batthyány ucca 15—17., házfelügyelőnél. 236

Folyóirat
terjesztésére ügyes akvizitőröket felveszünk. Szent István Társulat könyvkereskedése, Szent Anna u. 10. 244

Jól főző
szakácsnő jelentkezzen hétfőtől délután 6 órakor. — Varga ucca 1., félemelet, ügyvédi iroda. 234

Kifutófiút
idősebbet, biciklizni tudót felveszek. Árpádtér 26., fűszerüzlet. 74

Elemi
iskola V-ik osztályú tanításában jártas helyettes tanítónőt keresek. Cím a kiadóhivatalban. 70

Bejáró
főzőnő délelőttre felvétetik. Vígkedvű Mihály u. 28. 261

Gimnázista
fiam mellé teljesen megbízható korrepetitort keresek egész délutánra. Cím a kiadóban. 61

Ingatlan

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc uccák sarkán. Felvilágosítást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy ucca 12., I. emelet. 3412

Eladó
Horthy Miklós úton villatelkek. Régi tükrös mosdó, lábon álló tükör. Magoss György tér 29. 233

Piac
uccán gyönyörű bérpalota eladó. Nagy jövedelmezőség. Cím a kiadóban. 52

Eladó
Bellegelő 21. sz. 13 kat. hold tanyás birtok, előnyös bankteher, nagytejű tehenet felelősség mellett veszek. Bercsényi u. 75. 236

Eladó
kétemeletes bérház a fő útvonalon. Nyugdíjasoknak alkalmas. Cím a kiadóban. 245

Eladó ház:
van rajta fűszerüzlet, szoba, konyha, nagy kamara, üzleti berendezéssel. Örök ár: 1000 pengő. Papp, Tegez u. 69. Téglavető. 72

Eladó
Baross u. 16. sz. ház három rendbeli kétszobás lakással és Árva u. 2. sz. ház, hízlaldával. Értekezni Baross u. 16. 247

ELADÓ HÁZINGATLANOK.

Hatvan ucca 50. sz. modern, most tatarozott 6 fürdőszobás lakással P 3400.— bruttó évi jövedelemmel.

József kir. herceg ucca 58. szám 6 lakással P 2250 évi bruttó jövedelemmel.

Szent Anna ucca 58. szám, újonnan tatarozott alápincézett épület négy szép lakással és üzlethelyiséggel P 1900 bruttó évi jövedelemmel.

Simonffy ucca 55. sz. 3 lakással, többrendbeli raktárral és pincével P 1824 bruttó évi jövedelemmel.

Malvin ucca 6. számú ötlakásos épület, melynek bruttó évi jövedelme P 756.

Kinizsi ucca 49. számú, két épületet magában foglaló nagytelkű ház Debrecenben, továbbá Hajdúnánáson, Hajdúböszörményben családi és üzleti ház igen jutányosan, kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RT. debreceni fiókja, Piac ucca 81.

Kiadó lakás

6 szobás
I. emeleti helyiség, központi fűtéssel, irodának május 1-re, esetleg előbbre is kiadó. Ferenc József út 34. szám. 4672

Elköltözés
miatt négy szobás modern lakás előnyös bérrel azonnal átvehető. Dr Serly Simonffy u. 11. 10.

Havi
húsz pengőért csinosan bútorozott kis szoba kiadó a központban. Cím a kiadóban. 22

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. — Miklós u. 4., I. em. Érdeklődni 8—2-ig. 43

Egy
szoba, konyha, kamarás újonnan festett lakás február 1-re mosókonyhahasználattal kiadó. Apaffy u. 20. 212

Havi
húsz pengőért csinosan bútorozott kis szoba kiadó a központban. Cím a kiadóban. 22

Kiadók
2 szoba, előszoba és fürdőszoba konyha nélkül. Különbejáratú bútorozott szoba. Miklós ucca 41. 214

Négyszobás,
hallos központi fűtéses lakás kiadó. Ugyanott üzlethelyiség is. Simonffy 7. 58

Központban
kényelmes családi ház májusra kiadó. Megtekinthető: 2—4-ig. Cím a kiadóban. 56

Központi
egyetemhez közel csinosan bútorozott szoba azonnal kiadó. Cím: Poroszlay út 52. 3250

Öt pengőért
kiadó egy udvarranyíló szoba. Kerekestelep, Géza u. 32. 258

Csinosan
bútorozott különbejáratú kétágyas és egy egyágyas szoba azonnalra is kiadó. Hatvan ucca 45. 36

Különbejáratú
kisebb nagyobb bútorozott szoba 1—2 személynek parkirozott udvarban azonnal kiadó. Rákóczi u. 35. 51

Kiadó
azonnal jutányosan Kossuth kertben 3 szobás alápincézett villalakás terrasszal, esetleg 1 hold termő szőlővel. — Érttkezni: Gazdák Bankjában. 256

Földszinten
ötszobás hárombejáratú — összkomfortos uccai lakás május elsejére kiadó. Értekezni Arany János négy, emelet. 242

Négyszobás
modern lakás, egy üzlethelyiség azonnalra, 5 szobás modern lakás májusra bérbeadó. Érdeklődés: József kir. h. u. 35—37., házmesternél. 249

Lakást keresők

Bútorozatlan
nagy világos szobát keresek földszinten a Piac uccán. Cím a kiadóban. 54

Lakást keresek
központban, 2—3 szobás, modern összkomfortost. — Címet kiadóba kérek. 71

Üzletek

Portálos
üzlethelyiség Piac uccán olcsó bérrel kiadó. Cím a kiadóban. 4590

Kiadó
üzlethelyiség, sarokház, — hentesnek igen alkalmas. Kinizsi 101. 62

Üzlethelyiség
forgalmas helyen azonnalra kiadó. Csapó 72. Érdeklődni: Vendég 27. 53

Fűszerüzlethelyiség
igen forgalmas sarok helyen olcsón kiadó. Első hónap ingyen. István út 25-b. 237

Üzlethelyiségnek
udvarban nagy terem azonnal kiadó. Péterfia u. 2. 246

Eladás

Sínvas,
két darab eladó. Vígkedvű Mihály u. 6. 64

Szalagfűrész,
eszterga, agyfűrész beosztóval, gyalúpadok és teljes kerékgyártó berendezés eladó. Kígyó ucca 16. 66

Gyermekkocsi
jókarban levő, eladó. Böszörményi út 91. 60

Eladó
rövid férfibunda, télikabát, szőrmesapka, sárcipő, téli harisnyák, szőrme lábzsák, női szövetruhák, gázkályha, fényképnagyítógép, képek, porcellánszervice, dísztárgyak. Cím kiadóban. 55

Egy
koresolya fehér szvetter, kis tornyos tűzhely és egy kis gázkályha, cipők 38-as, eladók. Kossuth ucca 58., uccai lakás. 238

Két
darab vaskályha eladó. — Arany János u. 31. 259

Elköltözés
végett modern dióháló, — ebédlő, hármasszekrény, festmények, szőnyegek, — varrógép eladó. Pásti 2., II. e. 2. a. 68

Gyermekkocsi
jókarban eladó. Cegléd ucca 14. 241

10.000 darab
kétéves vágású akácfából készült 175 c. magas hasított szőlőkaró olcsón eladó, legkisebb mennyiség 500 darab. Karó és minta megtekinthető: Vígkedvű Mihály ucca 1. szám. Eladással megbízva: Molnár. 243

Trágya
szalmáért egész éven át hordható. — melegágynak való, eladó. Cím: Apaffy ucca 155. 235

Használt
zongora, egyesületeknek, tánciskolának rendkívül alkalmas, kitűnő állapotban eladó. Szendrő, — Batthyány u. 22. 75

Zongora,
jóhangú, eladó. Vígkedvű M. u. 27. sz. 252

Szőnyeg,
modern konyhaberendezés, ballon bicikli, sezlon terítő eladó. Megtekinthető: házfelügyelőnél, Vár u. 4. 259

Eladó
egy komplett ebédlő bútor. Érdeklődni Kassa út 60. sz. 247

Pénz

Kölcsönöket
első helyi bekebelezésre, vagy árufedezet mellett folyósítunk, tőzsdei megbízásokat elfogadunk, betéteket gyümölcsöztetünk Magyar Általános Takarékpénztár, Piac ucca 81. 3814

Rádió

Rádiók
átalakítását, valamint javítását a legolcsóbban felelősség mellett végzem — Eredeti gyári gépek raktáron Miklós u. 2. 3931

Vétel

Pénzt adok
használt bútorért, zálogjegyért, varrógépért, ruhaneműért, szőnyegért, mindenféle ingóságért. Barna Csapó 16. Hívásra jövök. Telefon: 32—11. 4199

Irógépet
jókarban levőt megvételre keres a Debreceni Gőzszappangyár, Külsővásártér 3. 67

Kisebb
étkezdé és étkezési berendezést keresek. Levelezőlapon: Papp, Tegez u. 69. szám. 73

Keresünk
megvételre Debrecen sz. kir. város régi Építési szabályzatát 1871. évtől 1908. évig volt kiadásuakat. Cím a kiadóban. 812

Ajánlat

Tükörgyártás
üvegcsiszolás, régi tükrök újjáöntése. Előszoba, fürdőszoba tükrök. **Sipkovits,** Nagyvárad ucca 15. 4509

Tökéletes
szabás, elsőrendű munka, olcsó ár Buglyó István férfiszabónál, Piac u. 9., udvarban jobbra. 4438

Házamnál
mosást, vasalást, javítással jutányosan vállalok. — Nyíl u. 137., I. ajtó. 223

Prima
tej, napi 30 liter kapható. Guha, Csapó ucca 59. 231

Tégla és cserép
jó minőségben olcsó áron kapható Sebestyén Lajos téglagyárában. — Iroda Fürdő u. 2. Telefon 26—10. 3433

Harisnyafejelés
3 párból 2 pár, párja 20 fillér. Barna u. 15., keresztépület. 4469

Lengyelbundák,
bőrkabátok, öltönyöket karácsonyra legolcsóbban vásárolhat Gerő ruházban, Piac u. 59.

Mindenféle
iskolaruhák, kötények, — pongyolák jó kivitelben, leszállított árban: Kertész Degenfeldtér 6. 4581

Kerékpárt — rádiót
legolcsóbban Emerich és Budaházy autóműszaki üzletében vásárolhat Halköz 3. szám. 4468

Ajándék
kosaras naptárak óriási választékban már **10 fillértől** kaphatók. Ugyanott előjegyzési és zsebnaptárak. Aczél antikvárium, — Széchenyi u. 2. 4367

Konyhabútorok
gyönyörű kivitelben, nagy választékban olcsón beszerezhetők konyhabútorlerakatnál, Deák Ferenc ucca 3. 4517

Vaságyak,
mosdók, fürdőkádak Bészler és Dávid vaskereskedésben, a Kossuth szobor mellett. 37

Varrógép,
írógép, kombinált szobák, hálók, ebédlők, konyhák, sezlonok, amerikai íróasztalok, iratszekrények, bőrgarnitúrák, székek, asztalok: Bútormagazin, Széchenyi 6. 4319

Egyetlen
speciális keleti szőnyegjavító üzeme perzsaszőnyegek művészi javítását garanciával vállalja Tütünd jián, Arany János u. 34. 4639

Bor,
újlétai sajáttermésű édeskés rizling, nemeskadar, zöldszilváni 44 fillértől. — 5 literné 40 f. Barna 10. 4580

Keszler
nemesak kerékpárban és alkatrészben a legolcsóbb, hanem a javításba adott kerékpárokat jóformán fillérekért javítja Széchenyi u. 1. 3305

Oktatás

Német
anyanyelvű úr irodalmi német nyelvre tanít s társalgást folytat. Hatvan ucca 1., I. kapu, III. 54. 3000

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő. — Kossuth ucca 41. 2997

Ellátás

Jövedelmét gyarapítja,
ha az Ujságírók Clubjának éttermében étkezik. 4 fogásos nagy menü 1.10, kis menü 90 fillér. Elsőrangú házikoszt. Külön diétás konyha. Piac ucca 26., I. em. (Bejárat a bőröndös üzlet mellett.)

Hungária pensio
Debrecen, Ferenc József út 59. szám. — Telefon 23-39.
Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták.

Teljes
ellátással bútorozott szobába elfogadok hivatalnokleányt vagy urat. Burgundia 16. 232

Különféle

Orth. kóser
vendéglőmet Piac 66. üzlet helyiségbe helyezem, hol gyönyörű helyiség áll a tisztelt közönség rendelkezésére. Klein vendéglős. 4595

Fehérneművarrást
olcsón vállalok, házhoz is megyek. Cím a kiadóban. 4408

HUSFÜSTÖLÉS
olcsón, pontosan, kifogástalanul Teleki ucca 88. szám alatt.

Társba
vagy bérbe ktresek jól bevezetett dohánykistőzsdét (trafikot) Teleki ucca 5., baloldali uccai lakás. 237

Garagek,
teherautó részére is, valamint műhely- és raktárhelyiségek kiadók. Miklós u. 49. 263

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE.** Laptulajdonos: **Debreceni Független Ujság Vállalat.** Nyomta: **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca 1. szám**